

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Білоцерківський національний аграрний університет
Освітня програма	29363 Публічне управління та адміністрування
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Спеціальність	281 Публічне управління та адміністрування

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Білоцерківський національний аграрний університет
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	29363
Назва ОП	Публічне управління та адміністрування
Галузь знань	28 Публічне управління та адміністрування
Спеціальність	281 Публічне управління та адміністрування
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Проніна Оксана Володимирівна, Халімовський Артем Олексійович, Галич Олександр Анатолійович (керівник)
Залучений представник роботодавців	не було
Дати візиту до ЗВО	11.05.2021 р. – 13.05.2021 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП	https://education.btsau.edu.ua/sites/default/files/DOC/acreditacia/vidom_samoocin_publichne.pdf
Програма візиту експертної групи	https://education.btsau.edu.ua/sites/default/files/DOC/acreditacia/programa_zustrich_publichne.pdf

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

ОП «Публічне управління та адміністрування» має актуальну спрямованість, чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії БНАУ. Проведений аналіз показав, що предметна область ОП відповідає заявленій спеціальності, та не є мультидисциплінарною – такою, що знаходиться на межі галузей знань, спеціальностей та/або належить до кількох спеціальностей, які і визначають її предметну область. АЕ встановлено, що здобувачами здійснюється вільний вибір ОК вибіркового блоку, які дійсно є вибірковими з точки зору здобувача, вони це підтвердили під час фокус груп. ОП передбачає набуття здобувачами соціальних навичок. Процес організації і проведення прийому здобувачів вищої освіти на навчання за ОП є прозорим, зрозумілими, доступним, не містить дискримінаційних положень. Форми та методи навчання та викладання сприяють досягненню заявлених у ОП цілей та ПРН. Академічна свобода студентів виражається у можливості формування власної освітньої траєкторії, вільному виборі баз практик, тем ІНДЗ та тем дипломних робіт, наукових керівників, тем наукових досліджень тощо. В БНАУ в межах ОП ПУА, створені сприятливі умови для поєднання освітньої діяльності та проведення наукових досліджень здобувачами та викладачами. Інтернаціоналізація освітнього середовища є одним з базових принципів функціонування БНАУ. Контрольні заходи оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність спрямована на забезпечення студентоцентрированого підходу до освітнього процесу. Рівень академічної та професійної кваліфікації викладачів, задіяних до реалізації ОП, в цілому, забезпечує досягнення визначених цілей ОП та програмних результатів навчання. До організації та реалізації освітнього процесу за ОП активно залучаються роботодавці з галузі публічного управління та адміністрування. Наявна інфраструктура та інформаційні ресурси, потрібні для навчання, викладацької та наукової діяльності в межах ОП, сприяють у повній мірі забезпеченню досягнення програмних результатів навчання. Рівень задоволеності здобувачів вищої освіти організаційною, освітньою, консультативною та соціальною підтримкою з боку Університету є достатньо високим. В БНАУ функціонує внутрішня система забезпечення якості освітньої діяльності. В Університеті дотримуються вимог щодо прозорості та публічності діяльності, що дозволило пересвідчитись про дійсне виконання ЗВО своєї суспільної місії та інструментальну цінність. ОП загалом відповідає вимогам з невеликими, які не є суттєвими і не впливають на якість підготовки здобувачів вищої освіти.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

В ОП ураховано основні тенденції розвитку ринку праці у галузевому аспекті, зокрема щодо запитів аграрної сфери та тенденцій розвитку сільських територій. В БНАУ реалізуються процеси розвитку soft skills викладачів, які заохочуються до участі у неформальних навчальних заходах, короткотермінових навчальних програмах, семінарах, тренінгах. Сильною стороною є розвиток студентського самоврядування університету, в структурі студентського самоврядування економічного факультету функціонує коуч сектор, основними напрямками діяльності якого є: організація та проведення неформальних освітніх заходів, наукових досліджень. Добре налагоджена програма академічної мобільності для науково-педагогічних працівників. Позитивною практикою можна вважати діяльність ресурсного центру зі сталого місцевого розвитку на базі кафедри ПУАтаМЕ. До сильних сторін відносимо участь НПП і викладачів у міжнародних проектах. За результатами активної міжнародної співпраці викладачами кафедри ПУАтаМЕ разом із студентами ОП «Публічне управління та адміністрування» було виграно два наукових гранти щодо розвитку громад. Гарною практикою є існування і активна робота в БНАУ ради роботодавців на рівні університету і на рівні факультету. Освітнє середовище Університету є безпечним для життя і здоров'я здобувачів ОП та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси. Підтверджено задоволеність здобувачів вищої освіти різними видами підтримки з боку Університету. В БНАУ створені належні умови для реалізації права на освіту особам з особливими освітніми потребами. У БНАУ позиція органів студентського самоврядування стосовно питань організації освітнього процесу сприймається серйозно та є важливим фактором для прийняття рішень.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

ЕГ рекомендує ЗВО звернути увагу на відображення в ОП унікальності програми, сформулювавши додаткові ФК та ПРН, крім тих, що визначені Стандартом і відображені в ОП. ЕГ звертає увагу на необхідність посилення розкриття специфіки ОП через розширення переліку дисциплін та змістовне наповнення існуючих обов'язкових та вибіркових компонентів ОП. Крім того ЕГ звертає увагу на ОК «Аграрні технології» яка за своїм змістом та місцем в структурно-логічній схемі ОП не відповідає ОП. ЕГ рекомендує забезпечити дотримання положень затверджених у БНАУ та розглянути можливість здійснення процедури вибору в електронному вигляді на платформі Moodle, чи з використанням інших сервісів. Рекомендується посилити діяльність в напрямку розвитку академічної мобільності здобувачів ОП ПУА (в тому числі міжнародної). На думку ЕГ інформація, щодо ОП і окремих її складових розміщена на сайті в досить незручно, з точки зору структури її подання і розміщення за окремими закладками на сайті. ЕГ група рекомендує диверсифікувати форму контрольних заходів Moodle у вигляді блоків, які включають тестові завдання, завдання на множинний вибір та відкриті питання, що дозволить більш комплексно оцінити рівень здобувача. Також ЕГ рекомендує доопрацювати Положення про академічну доброчесність в БНАУ на предмет чіткого відсотку допустимої кількості унікального контенту, доопрацювати частину про санкції щодо недоброчесної поведінки. НПП, що забезпечують викладання фахових ОК в своїй більшості є к.е.н. і д.е.н, в штаті випускової кафедри не залучені кандидати чи доктори наук з державного управління, хоча існуючий штат НПП відповідає ліцензійним вимогам за іншими критеріями та забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та

програмних результатів навчання. ЕГ рекомендує залучати до реалізації ОП кандидатів та докторів наук з державного управління, а також практиків публічної сфери управління на умовах зарахування їх до штату кафедри, або ж за сумісництвом чи погодинною оплатою. ЕГ рекомендує оптимізувати налаштування сайту, зокрема в частині пошуку інформації, забезпечити оптимізованість сайту для доступу з мобільних пристроїв та планшетів. Також рекомендується привести зміст усіх діючих нормативних Положень БНАУ у відповідність один одному.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

Основною ціллю ОП «Публічне управління та адміністрування» першого (бакалаврського) рівня в БНАУ визначено надання освітніх послуг відмінної якості, дотримання високих професійних та морально-етичних стандартів у викладанні, науковій і професійній діяльності з підготовки фахівців публічного управління та адміністрування, здатних розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми публічної сфери або у процесі навчання. Цілі відповідають Стандарту вищої освіти за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» галузі знань 28 «Публічне управління та адміністрування» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (<https://cutt.ly/QvudUuo>). Цілі ОП сформовані чітко, вони відповідають місії та стратегії ЗВО, які визначені в Стратегії розвитку Білоцерківського національного аграрного університету на 2020-2025 роки (<http://surl.li/tryo>). ЕГ рекомендує ЗВО звернути увагу на унікальність ОП, відобразивши її в фахових компетенціях спеціальності та програмних результатах навчання.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

Під час зустрічі з гарантом було встановлено, що поява ОП була продиктована логічним продовженням напрацювань групи НПП університету, яка в 2013 році в рамках Стратегічної ініціативи «Рідне село», була залучена Міністерством аграрної політики України до навчання голів сільських та селищних рад. Під час розроблення ОП підготовки таких фахівців було враховано потреби регіонального ринку праці, в т.ч. територіальних громад. За результатами проведених зустрічей з різними групами стейкхолдерів, вивчення матеріалів самоаналізу та ознайомлення з публічною інформацією, розміщеною на офіційному веб-сайті та в соціальних мережах БНАУ, встановлено, що цілі ОП та ПРН визначаються з урахуванням потреб роботодавців та здобувачів вищої освіти. Пропозиції роботодавців враховано під час змістовного наповнення програми (<https://bit.ly/3byXjkF>): Джміль Л.І. - начальник управління Рокитнянського району управління Головного управління Держспоживслужби в Київській області запропонував доповнити вибірково блок введенням дисципліни «Публічно-приватне партнерство», Кошель В.О. - секретар Білоцерківської міської ради Київської області вніс пропозицію ввести в освітню програму дисципліни «Публічні фінанси», «Податкова система», «Антикризовий менеджмент», «Публічне право» та ін. В ході проведення зустрічей зі стейкхолдерами ЕГ отримала позитивні відгуки щодо актуальності цілей ОП та врахування пропозицій роботодавців, які були отримані під час зустрічей з ними та враховані результати анкетування, проведеного в рамках заходу «Ярмарка вакансій». Випускова кафедра тісно співпрацює з Білоцерківською міською радою, Білоцерківською районною адміністрацією, Фурсівською ОТГ, Узинською ОТГ, є активним учасником тренінгів Київського Центру розвитку місцевого самоврядування, Програми "ULEAD з Європою", Міжрегіонального управління Національного агентства України з питань державної служби у м. Києві, Київській, Чернігівській та Черкаській областях. Отриманий досвід використовують для вдосконалення освітньої програми, це наділяє її галузевими особливостями та враховує регіональний аспект. Здобувачка Балицька Н.І. на розширеному засіданні кафедри Публічного управління, адміністрування та міжнародної економіки від 22.10.2019 зазначила про погодження щодо включення дисциплін до ОП, в т.ч. «Письмові комунікації в міжнародному просторі» та «Антикризовий менеджмент» (<https://bit.ly/3zwerR38>). Здобувачі залучаються до процесу оновлення ОП шляхом анкетування та надання пропозицій щодо її подальшого розвитку, що було підтверджено у процесі зустрічі.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

На підставі ознайомлення зі змістом самоаналізу ОП, а також спілкування з представниками адміністрації БНАУ, учасниками процесу реалізації ОП, ЕГ зроблено висновок, що дана ОП спрямована на підготовку фахівців в сфері публічного управління та адміністрування та побудована з урахуванням специфіки ЗВО. Значний акцент в даній ОП зроблено на галузеву спеціалізацію - підготовку управлінців для агропродовольчого сектору та сільських територіальних громад. Це значно вплинуло на формування змістовної частини ОП, формування баз практики, тематику досліджень здобувачів при виконанні кваліфікаційних робіт. При включенні до обов'язкової компоненти ОП «Публічне управління та адміністрування» таких дисциплін як «Електронний документообіг», «Парламентаризм та електронна демократія», були проаналізовані аналогічні програми вітчизняних ЗВО: Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна та Тернопільського національного економічного університету. В результаті аналізу було закладено збалансований перелік ОК та практичної підготовки. За повідомленням гаранта на зустрічі, Методичне забезпечення навчальних дисциплін розглянуто і взято до уваги як закордонний досвід під час візиту в Чеський університет природничих наук, Прага, Варшавський університет природничих наук. Крім того, під час розроблення програми узгоджували її ключові позиції з Поморською академією м. Слупськ, з якою підписано угоду щодо участі в програмі отримання здобувачами подвійного диплома. Під час зустрічі з групою експертів, гарант ОП зазначила, що навчальний матеріал постійно оновлюється відповідно до потреб сьогодення у сфері державного управління завдяки оновленню змістовного наповнення освітніх компонентів та окремих тем. Керівництво факультету та кафедри поінформувало про активну взаємодію з представниками місцевої та регіональної влади, запрошення їх представників на круглі столи, семінари, гостьові лекції та різноманітні зустрічі для обговорення сучасних тенденцій у сфері державного управління та оновлення даної ОП (<https://bit.ly/2QwcoH8>). Самі стейкхолдери підтвердили факт такої взаємодії під час зустрічі з експертами. Оскільки вимогою сьогодення є дистанційний формат навчання, підготовка студентів відбувається з використанням платформи «Moodle» та сервісу Zoom, отже цілі та ПРН повністю відповідають тенденціям розвитку спеціальності «Публічне управління та адміністрування».

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Загальні компетентності (ЗК), фахові компетентності (ФК) та програмні результати навчання (ПРН), що визначені Стандартом за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» першого (бакалаврського) рівня (<https://cutt.ly/QvudUuo>), враховані в освітній програмі. Обов'язкові освітні компоненти програми загалом дозволяють досягти визначених Стандартом ЗК, ФК та ПРН. ОП відповідає стандарту вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю «Публічне управління та адміністрування». При оновленні ОП вимоги Стандарту вищої освіти України першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування», затвердженого в 2018 році, було враховано та впроваджено.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

Наявна співпраця зі стейкхолдерами та доведення фактів, що НПП враховують тенденції в галузі та ринку праці. Роботодавці активно залучаються до процесу формування та реалізації ОП, що дає можливість зосередити увагу на оновленні, модернізації та включенні до неї тих освітніх компонент, які безпосередньо забезпечують формування професійних компетентностей, затребуваних роботодавцями. В ОП ураховано основні тенденції розвитку ринку праці у галузевому аспекті, зокрема щодо запитів аграрної сфери та сільських територіальних громад.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

ЕГ рекомендує ЗВО звернути увагу на відображення в ОП унікальності програми, відобразивши їх у фахових компетенціях та програмних результатах навчання.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

ОП загалом відповідає вимогам критерію 1 з недоліками, що не є суттєвими і можуть бути усунені в найближчий період, адже ОП «Публічне управління та адміністрування» має актуальну спрямованість, чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії БНАУ.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

ОП затверджена Вченою радою БНАУ 14 травня 2020 р. протокол №4, введена в дію наказом ректора № 77/О від 21.05.2020 р., оприлюднена на офіційному сайті університету <https://cutt.ly/5bCpH4M> Загальний обсяг ОП становить 240 кредитів ЄКТС, термін навчання 3 роки 10 місяців. Аналіз ЕГ переліку ОК ПП засвідчив, що з 240 кредитів ЄКТС, 180 кредитів становить обсяг 40 обов'язкових компонентів, а також 60 кредитів – вибіркових, що становить 25% від загальної кількості кредитів, що відповідає Стандарту вищої освіти України спеціальності «Публічне управління та адміністрування» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (<https://cutt.ly/QvudUuo>) та п. 15 ч. 1 ст. 62 ЗУ «Про вищу освіту», згідно з яким, «Особи, які навчаються у закладах вищої освіти, мають право на: вибір навчальних дисциплін у межах, передбачених відповідною освітньою програмою та навчальним планом, в обсязі, що становить не менш як 25 відсотків загальної кількості кредитів ЄКТС. На проходження чотирьох видів практик виділено 12 кредитів., передбачених для даного рівня вищої освіти». Навчальний план відповідає ОП.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Аналізуючи зміст ОП, ЕГ підтверджено, що ОП структурована змістовно, за роками й семестрами навчання. Її ОК поділено на обов'язкові та вибіркові. Структура ОП, в розрізі ОК підпорядкована певній логіці навчання і викладання та у своїй сукупності призводять до досягнення ПРН. Зміст силабусів обов'язкових навчальних дисциплін (<https://cutt.ly/qbCkLfL>) узгоджується з послідовністю їх викладання відповідно до навчального плану. ОК, включені до ОП, відображають врахування сучасних тенденцій розвитку публічного управління та адміністрування. Матриця відповідності програмних компетентностей ОК та матриця забезпечення ПРН за відповідними ОК взаємопов'язані та мають чітку спрямованість на досягнення заявлених ПРН відповідно до цілей ОП. ПРН релевантні змісту ОК. ОП спрямована на підготовку фахівців, здатних використовувати набуті компетентності в межах професійної діяльності, термінологію у галузі публічного управління та адміністрування з акцентом на професійно-орієнтовані освітні компоненти, які забезпечують досягнення ПРН та сприяють розвитку м'яких навичок «soft skills» через використання інноваційно практично-орієнтованих форм та методів навчання з урахуванням галузевого та регіонального контексту та вимог стейкхолдерів. Специфікою ОП є акцентуванням на оцінюванні, прогнозуванні й стратегічному плануванні, спрямованому на сталий розвиток, передусім, агропродовольчого сектору, та сільських територій, об'єднаних територіальних громад, ощадливе використання ресурсів, збереження довкілля та підвищення якості життя громадян. Проте вибіркові компоненти слабо відображають специфіку ОП, крім то ЕГ вважає доцільним, для відображення специфіки ОП, сформулювати додаткові фахові компетентності та програмні результати навчання, крім тих, що визначені Стандартом і відображені в ОП. Ознайомлення зі змістом силабусів та РНП (<https://cutt.ly/obCk7WZ>), дозволило ЕГ встановити необхідність посилення розкриття даної специфіки через розширення переліку дисциплін або змістовне наповнення існуючих обов'язкових та вибіркових компонентів ОП. Крім того ЕГ звертає увагу на ОК «Аграрні технології» яка за своїм змістом та місцем в структурно-логічній схемі ОП не відповідає ОП. В цілому, ОК, включені до ОП, становлять логічну взаємопов'язану систему. В сукупності вони дають можливість досягти заявлених в ОП цілей та ПРН.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

За результатами проведення акредитаційної експертизи ЕГ встановила, що загалом зміст ОП відповідає предметній області спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування», що підтверджується як ОК, що формують ЗК, які включені в цю ОП, так і визначеними в ній ФК та ПРН. Цілями навчання за ОП «Публічне управління та адміністрування» є підготовка фахівців, здатних використовувати набуті компетентності в межах професійної діяльності. Досягнення усіх ПРН забезпечуються обов'язковими освітніми компонентами ОП. Специфіка ОП досягається через поєднання освітніх компонентів ОП, практичної підготовки з участю в міжнародних проектах, тренінгах, воркшопах, гостьових лекціях іноземних фахівців та успішних вітчизняних практиків, проведенням комунікативних заходів в рамках роботи Ресурсного центру із сталого місцевого розвитку. Проведений аналіз показав, що предметна область ОП відповідає заявленій спеціальності, та не є мультидисциплінарною – такою, що знаходиться на межі галузей знань, спеціальностей та/або належить до кількох спеціальностей, які і визначають її предметну область. Перелік ОК надає можливість одержати знання та практичні навички в галузі публічного

управління, що повністю відповідає першому «бакалаврському» рівню вищої освіти. ЕГ звертає увагу на те, що в тексті ОП відсутні в позиції ОП «Предметна область» наступні складові елементи: цілі навчання, теоретичний зміст предметної області, методи, методики та технології, інструменти та обладнання, що передбачені методичними рекомендаціями МОН до розробки ОП, та є складовими Стандарту освіти. В позиції «Основний фокус освітньо-професійної програми» не вказані ключові слова.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

ЕГ встановила, що в БНАУ формування індивідуальної освітньої траєкторії регламентується Положенням про організацію освітнього процесу в БНАУ (<https://cutt.ly/WbCcRZB>) та Положенням про індивідуальний навчальний план здобувача вищої освіти в БНАУ (<https://cutt.ly/kbCcOIR>), Положенням про вибіркові навчальні дисципліни у БНАУ (<https://cutt.ly/lbCvXzp>). Під час проведення АЕ встановлено, що здобувачами здійснюється вільний вибір ОК вибіркового блоку, які дійсно є вибірковими з точки зору здобувача, зокрема це підтвердили під час фокус групи зі здобувачами Бедрій Є., Баліцька Н., Кудрицька В., Матушевич Т. та ін. ЕГ встановлено, що формування індивідуальної освітньої траєкторії полягає у формуванні переліку вибірових дисциплін, які передбачають набуття компетентностей та виборі бази для проходження виробничих практик. ОП надає здобувачам можливість вільного вибору ОК обсягом 60 кредитів, що складає 25 % загального обсягу ОП. Детально з процедурою формування індивідуальної освітньої траєкторії ЕГ ознайомив заступник декана Заболотний В.С., під час резервної зустрічі. Зокрема ЕГ отримала інформацію, що процедура вибору відбувається у декілька етапів: 1) ознайомлення здобувачів з переліком вибірових дисциплін на сайті (<https://btsau.edu.ua/node/3644>) і проведення параду вибірових дисциплін приблизно у жовтні-листопаді, де презентують вибіркові дисципліни усі ОП; 2) написання заяв на вибіркові дисципліни, у два етапи з опрацюванням цих заяв деканатом (триває 2-3 тижні); 3) остаточне формування груп здобувачів (мінімальна чисельність групи 12 осіб). На сайті здобувачі знайомляться зі змістом вибірових дисциплін ОП «Публічне управління та адміністрування» та інших ОП, фактично є досвід вибору лише з каталогів ОП економічного факультету. Розміщенні всі силабуси освітніх компонентів у вільному доступі, що забезпечуються іншими структурними підрозділами з метою повного доведення інформації для здобувачів, які навчаються за вказаною ОП. В ході інтерв'ювання підтверджено, що здобувачі ВО здійснюють їхній вибір шляхом написання заяв. На запит ЕГ надано заяви здобувачів ВО щодо вибору ОК. Встановлено наявність індивідуальних планів здобувача, куди заносяться обрані ним дисципліни, які були надані на запит ЕГ, що затверджується здобувачем і деканом економічного факультету, і є обов'язковими для вивчення. Опитування здобувачів проведені ЗВО та ЕГ під час онлайн зустрічей засвідчило відсутність незадоволення механізмом вибору індивідуальної траєкторії. ЕГ звертає увагу на те, що існуючий механізм вибору, реалізується лише в частині вибору дисциплін всередині економічного факультету, і не забезпечує вибору з ОП інших факультетів. Виходячи з цього ЕГ рекомендує забезпечити дотримання положень затверджених у БНАУ та розглянути можливість здійснення процедури вибору в електронному вигляді на платформі Moodle, чи з використанням інших сервісів, що забезпечує більшу прозорість процедури вибору та дозволить її реалізувати і в умовах карантинних обмежень.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

ЕГ з'ясувала, що практичну підготовку студентів включено до ОПП як окремі освітні компоненти: ОК 35 «НП зі вступу до спеціальності» - 3 кредити, 2 семестр (ЗК 1-3,5-10,12; ФК 1,10); ОК 36 «НП зі спеціальності» - 3 кр., 4 сем. (ЗК 1-10, 12-13; ФК 1-4, 7-8, 10-11); ОК 37 «Навчально-професійна практика зі спеціальності» - 3 кр., 6 сем. (ЗК 1-10, 12-13; ФК 1-8, 10-11); ОК 38 «Виробнича бакалаврська практика» - 3 кр, 8 сем. (ЗК 1-10, 12-13; ФК 1-11). Порядок проходження практики врегульовано Положенням про практичну підготовку студентів БНАУ (<https://cutt.ly/3bVQbze>) наскрізною програмою практики (<https://cutt.ly/rbVWfTt>), договорами зі стейкхолдерами про співробітництво, організацію взаємовідносин та забезпечення проходження практики, а також окремими договорами з базами виробничих практик про проходження практики, приклади таких договорів надані ЕГ у відповідь на додатковий запит. Здобувачі мають право обирати базу виробничої практики, ЕГ ознайомила з наказом № 117/С від 11 березня 2021 р., яким затверджені бази практики здобувачів 4 курсу д.ф.н., такими є виконавчий комітет Білоцерківської міської ради (10 здобувачів), Білоцерківська обласна державна адміністрація, сільські ради, ОТГ тощо. Комунікація щодо цілей і завдань практичної підготовки здійснюється систематично у вигляді зустрічей, круглих столів, конференцій зі стейкхолдерами. Фокус група зі стейкхолдерами підтвердила високий рівень задоволеності знаннями та навичками студентів як керівників практики та ретельний підхід кафедри до організації та визначення змісту практик, у результаті чого забезпечується здобуття компетентностей, необхідних для подальшої професійної діяльності у сфері публічного управління та адміністрування, це підтвердили Савчук Ю. С., заступник міського голови м. Біла Церква та Сахарова О. М., заступник директора КП БМР «Агенція стратегічного розвитку Білої Церкви». Бази практики узгоджуються з заявленою метою підготовки фахівців у сфері публічного управління. ЕГ акцентує увагу на тому, що Положення про практичну підготовку студентів БНАУ (п. 2.9) визначає, ще один вид практики, проходження якої не організоване в межах даної ОП це переддипломна практика. Необхідність такої практики визначена п 1.4 Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України (<https://cutt.ly/ibVYJk5>), як такої, що проводиться перед виконанням кваліфікаційної роботи. Під час цієї практики поглиблюються та закріплюються теоретичні знання з усіх дисциплін навчального плану, збирається фактичний матеріал для виконання кваліфікаційної роботи.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

ОП передбачає набуття здобувачами соціальних навичок шляхом вивчення обов'язкових та вибіркового ОК, а також в процесі проходження різних видів практик, проведення різноманітних комунікативних заходів. Аналіз матеріалів акредитаційної справи, проведення зустрічей у фокус-групах із стейкхолдерами встановлено, що в процесі здійснення освітньої діяльності за ОП формуванню соціальних навичок у здобувачів за даною ОП сприяє вивчення ОК: Публічна служба, Лідерство та командотворення, Комунікативний менеджмент, Публічна політика, Менеджмент персоналу та ін. Набуттю соціальних навичок відповідають загальні компетентності ЗК2; ЗК6; ЗК7; ЗК12; ЗК13; СК1 та програмні результати навчання РН 7; 12, а також в тій чи іншій мірі інші програмні результати навчання, які містять вимоги щодо аналізу і обґрунтування інформації, вміння управління людьми тощо. Під час зустрічі здобувачі вищої освіти продемонстрували, що вони обізнані з поняттям соціальних навичок та їх роллю у професійній діяльності. НПП навели приклади застосування активних методів навчання, які опосередковано розвивають різні соціальні навички. Позитивною практикою ЗВО загалом, та ОП зокрема, є створення сприятливого освітнього й соціально-психологічного середовища формування всебічно розвинутої та суспільно активної людини (відповідно до місії ЗВО). В БНАУ реалізуються процеси розвитку soft skills викладачів, які заохочуються до участі у неформальних навчальних заходах, короткотермінових навчальних програмах, семінарах, тренінгах (це підтверджено копіями сертифікатів, свідотств, наданих на запит ЕГ); університет сприяє розвитку студентського самоврядування (<https://cutt.ly/ebVXwts>), підтримує активність здобувачів вищої освіти у суспільно-політичному житті м. Біла Церква та області, їх участь у культурно-просвітницькій діяльності. На фокус групі зі здобувачами, Баліцька Наталія поінформувала, що в структурі студентського самоврядування економічного факультету функціонує коуч сектор, основними напрями діяльності якого є: організація та проведення різноманітних конференцій, «круглих столів»; інтелектуальних та ділових ігор; проведення ділових тренінгів, наукових досліджень, «мозкових штурмів»; аналіз діяльності факультету, соціологічні опитування, анкетування; проведення брейн-рингів, вікторин; формування навичок науково-дослідної роботи, розвиток творчих та пізнавальних здібностей студентів (<https://cutt.ly/ZbBZ7Wу>). ЕГ рекомендовано активізувати роботу наукового гуртка «Публічне адміністрування» у напрямку розвитку «soft skills», ширше популяризувати його роботу серед здобувачів та висвітлювати його діяльність.

7. Зміст освітньої програми урахує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Випускники ОП здобувають освітню кваліфікацію бакалавр публічного управління та адміністрування. Відповідний професійний стандарт відсутній.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Експертна оцінка змісту ОК акредитованої ОП, проведена ЕГ, дозволяє зробити висновок, що обсяг ОП та окремих ОК у кредитах ЄКТС відповідає фактичному навантаженню здобувачів та є відповідним для досягнення цілей та ПРН. Під час формування обсяг самостійної роботи складає від 1/3 до 2/3 від загального обсягу ОК, що відповідає п. 3.11 Положення про організацію освітнього процесу у БНАУ (<https://cutt.ly/kbNOgBq>), Положенню про організацію і контроль позааудиторної самостійної роботи здобувачів вищої освіти в БНАУ (<https://cutt.ly/ebNOQIn>). ЕГ з'ясувала, що у навчальному плані 2020 р. набору (термін навчання 3 роки 10 місяців) обсяг годин, відведений на обов'язкові навчальні дисципліни, становить 4830 год., з них на аудиторні заняття – 2190 год (45,3 %), самостійна робота – 2640 год. (54,7 %). У робочих навчальних програмах відображено розподіл годин самостійної роботи за темами змісту програми. Крім того, ЗВО проводить моніторинг якості та ефективності самостійної роботи здобувачів та студенти мають можливість висловити ставлення до обсягів ОП, окремих освітніх компонентів та фактичного навантаження здобувачів через проведення анкетування. Для організації самостійної роботи використовується освітнє середовище Moodle. На зустрічі з фокус-групою зі здобувачами, було продемонстровано реалістичне оцінювання аудиторної та самостійної роботи, а також обґрунтоване співвідношення кількості годин. ЕГ з'ясувала, що навчальним планом за даною ОП не передбачено виконання жодної курсової роботи, але обов'язковою складовою вивчення кожної навчальної дисципліни є виконання індивідуального навчально-дослідного завдання (ІНДЗ), що визначено у Положенні про роботу програму навчальної дисципліни у БНАУ (<https://cutt.ly/dbNSmsd>). Усвідомлюючи принципи автономії ЗВО щодо організації самостійної роботи здобувачів вищої освіти, ЕГ рекомендує ввести до навчального плану за даною ОП, як мінімум дві курсові роботи (проекти) з професійних дисциплін, що дозволить розвинути у здобувачів навички проведення наукового дослідження, творчої самостійної роботи, сприятиме оволодінню загальнонауковими і спеціальними методами сучасних наукових досліджень, поглибленому вивченню будь-якого питання, теми навчальної дисципліни, які необхідні для виконання кваліфікаційної роботи. ЕГ встановлено, що в цілому обсяг ОП реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Дуальна форма освіти не передбачена даною освітньо-професійною програмою. В БНАУ діє Положення «Про порядок організації та проведення дуального навчання в БНАУ» (<https://cutt.ly/Db9QwXV>), але спеціальність Публічне управління та адміністрування не включена до переліку тих спеціальностей в межах яких використовується дуальна форма освіти (<https://cutt.ly/6b9Wy8b>).

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

Специфікою ОП є акцент на оцінюванні, прогнозуванні й стратегічному плануванні, спрямованому на сталий розвиток, передусім, агропродовольчого сектору, та сільських територій, об'єднаних територіальних громад, ощадливе використання ресурсів, збереження довкілля та підвищення якості життя громадян. Унікальність ОП реалізується через поєднання освітніх компонентів ОП, практичної підготовки з участю в міжнародних проектах, тренінгах, воркшопах, гостьових лекціях іноземних фахівців та успішних вітчизняних практиків, проведенням комунікативних заходів в рамках роботи Ресурсного центру із сталого місцевого розвитку. Стейкхолдери підтвердили високий рівень задоволеності знаннями та навичками студентів та ретельний підхід кафедри до організації та визначення змісту практик, у результаті чого забезпечується здобуття компетентностей, необхідних для подальшої професійної діяльності у сфері публічного управління та адміністрування. Позитивною практикою ЗВО загалом, та ОП зокрема, є створення сприятливого освітнього й соціально-психологічного середовища формування всебічно розвинутої та суспільно активної людини (відповідно до місії ЗВО). В БНАУ реалізуються процеси розвитку soft skills викладачів, які заохочуються до участі у неформальних навчальних заходах, короткотермінових навчальних програмах, семінарах, тренінгах. В структурі студентського самоврядування економічного факультету функціонує коуч сектор, основними напрями діяльності якого є: організація та проведення різноманітних конференцій, «крутих столів»; інтелектуальних та ділових ігор; проведення ділових тренінгів, наукових досліджень.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

ЕГ вважає доцільним, для відображення специфіки ОП, сформулювати додаткові ФК та ПРН, крім тих, що визначені Стандартом і відображені в ОП. ЕГ звертає увагу на необхідність посилення розкриття специфіки ОП через розширення переліку дисциплін або змістовне наповнення існуючих обов'язкових та вибіркових компонентів ОП. Крім того ЕГ звертає увагу на ОК «Аграрні технології» яка за своїм змістом та місцем в структурно-логічній схемі ОП не відповідає ОП. ЕГ звертає увагу на те, що в тексті ОП відсутні в позиції ОП «Предметна область» наступні складові елементи: цілі навчання, теоретичний зміст предметної області, методи, методики та технології, інструменти та обладнання, що передбачені методичними рекомендаціями МОН до розробки ОП, та є складовими Стандарту освіти. В позиції «Основний фокус освітньо-професійної програми» не вказані ключові слова. ЕГ звертає увагу на те, що існуючий механізм вибору, реалізується лише в частині вибору дисциплін всередині економічного факультету, і не забезпечує вибору з ОП інших факультетів. Виходячи з цього ЕГ рекомендує забезпечити дотримання положень затверджених у БНАУ та розглянути можливість здійснення процедури вибору в електронному вигляді на платформі Moodle, чи з використанням інших сервісів, що забезпечує більшу прозорість процедури вибору та дозволить її реалізувати і в умовах карантинних обмежень. ЕГ акцентує увагу на тому, що Положення про практичну підготовку студентів БНАУ (п. 2.9) визначає, ще один вид практики, проходження якої не організоване в межах даної ОП це переддипломна практика. ЕГ рекомендовано активізувати роботу наукового гуртка «Публічне адміністрування» у напрямку розвитку «soft skills», ширше популяризувати його роботу серед здобувачів та висвітлювати його діяльність. Усвідомлюючи принципи автономії ЗВО щодо організації самостійної роботи здобувачів вищої освіти, ЕГ рекомендує ввести до навчального плану за даною ОП, як мінімум дві курсові роботи (проекти) з професійних дисциплін, що дозволить розвинути у здобувачів навички проведення наукового дослідження.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

ОП загалом відповідає визначеному критерію 2 за діючими нормативно-правовими актами та Положеннями, які введені в дію в БНАУ. Проведений аналіз показав, що предметна область ОП відповідає заявленій спеціальності, та не є мультидисциплінарною – такою, що знаходиться на межі галузей знань, спеціальностей та/або належить до

кількох спеціальностей, які і визначають її предметну область. Перелік ОК надає можливість одержати знання та практичні навички в галузі публічного управління, що повністю відповідає першому «бакалаврському» рівню вищої освіти. Під час проведення АЕ встановлено, що здобувачами здійснюється вільний вибір ОК вибіркового блоку, які дійсно є вибілковими з точки зору здобувача, зокрема це підтвердили під час фокус групи зі здобувачами. ОП передбачає набуття здобувачами соціальних навичок шляхом вивчення обов'язкових та вибіркових ОК, а також в процесі проходження різних видів практик, проведення різноманітних комунікативних заходів. Експертна оцінка змісту ОК ОП, проведена ЕГ, дозволяє зробити висновок, що обсяг ОП та окремих ОК у кредитах ЄКТС відповідає фактичному навантаженню здобувачів та є відповідним для досягнення цілей та ПРН. Наявні вищезазначені слабкі сторони не є суттєвими.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Правила прийому до Білоцерківського національного аграрного університету на навчання за освітньою програмою є доступними на офіційному сайті ЗВО та враховують особливості самої освітньої програми. Інформація про правила прийому на навчання та вимоги до вступників ОП розміщена за посиланням: <http://surl.li/pmrw>. Інформування абітурієнтів через офіційний сайт забезпечено у відкритому доступі, де представлені детальні кроки, необхідні для вступу, інформація про спеціальність 281 «Публічне управління та адміністрування». Для пільгових категорій вступників, які вступають за результатами вступних іспитів, фаховими атестаційними комісіями були розроблені тестові завдання на основі програм ЗНО, затверджених МОН України. Особливістю вступу на ОП «Публічне управління та адміністрування» на базі повної загальної середньої освіти є те, що конкурсний бал не може бути менше ніж 140 балів. Крім того, у разі наявності вільних місць ліцензованого обсягу на 2 курсі, на навчання можуть прийматися особи на базі ОКР «Молодший спеціаліст» за результатами фахового випробування зі спеціальності «Публічне управління та адміністрування та успішно складених двох предметів ЗНО (перший – Українська мова та література, другий – Математика або історія України), мінімальний бал з яких становить 100 балів. Правила прийому на навчання достатньою мірою структуровані, викладені чітко і зрозуміло. Вони не містять ознак дискримінації для потенційних вступників на навчання за цією ОП.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Згідно з Правилами прийому до БНАУ (<http://surl.li/pmrw>) на навчання на перший курс для здобуття ступеня бакалавра приймаються особи на основі повної загальної середньої освіти за результатами зовнішнього незалежного оцінювання. Конкурсний бал для вступу на дану освітню програму на основі повної загальної середньої освіти не може бути менше ніж 140 балів. Перелік конкурсних предметів для вступу у 2020 році: «Українська мова і література», «Математика», а також на вибір вступника «Історія України» або «Іноземна мова», «Біологія», «Фізика», «Географія», «Хімія». Вагові коефіцієнти розподілено з урахуванням профільності ОП (<http://surl.li/pmrw>). Конкурсний відбір для вступу на навчання для здобуття ступеня бакалавра на основі освітнього кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста здійснюється за результатами вступних випробувань у формі зовнішнього незалежного оцінювання з української мови і літератури, історія України або математики. На основі отриманої інформації можна зробити висновок про те, що правила прийому на навчання за освітньою програмою у цілому враховують особливості самої освітньої програми.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Визнання результатів навчання під час академічної мобільності здійснюється на підставі даних «Академічної довідки», виданої закладом вищої освіти, в якому раніше навчався студент та регулюється Положеннями «Про відрахування, поновлення, переведення та переривання навчання здобувачів вищої освіти Білоцерківського національного аграрного університету» <http://surl.li/pftr>, «Про порядок реалізації права на академічну мобільність здобувачів вищої освіти Білоцерківського національного аграрного університету» (<http://surl.li/pckz>). На підставі Положення видається наказ про перезарахування результатів заліків та іспитів з дисциплін, що входять до освітньої програми. В процесі експертизи та досліджень додатково наданої документації було підтверджено приклади визнання результатів навчання, отриманих в інших навчальних закладах на даній ОП. Перезарахування відбулося згідно з Наказами Про перезарахування дисциплін № 593/С від 07.12.2020 р., Наказ № 832/С від 04.10.2019 р. Визнання результатів навчання здійснюється на основі Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи. Економічний факультет надав ЕГ Аналітичну довідку щодо реалізації академічної мобільності на Економічному факультеті та на ОП ПУА НПП та студентів. Академічна мобільність науково-педагогічних працівників налагоджена на достатньо високому рівні (Сокольська Т. В., завідувач кафедри, д.е.н, професор – викладання (teaching activity) в Чеському університеті природничих наук (CULS), м. Прага, Чехія, 28.10-8.11.2018 р.,

Новікова В. В., к.е.н, доцент кафедри інформаційних систем і технологій – викладання (teaching activity) в Чеському університеті природничих наук (CULS), м. Прага, Чехія, 28.10-8.11.2018 р., Задорожня Р. П., к.е.н, доцент кафедри підприємництва, торгівлі та біржової діяльності – стажування (training activity) в Афійон Косатепе університеті, м. Афійон, Туреччина, 16-22.06.2019 р.). Студенти цього факультету приймають активну участь у програмі Академічної мобільності, але серед них не має здобувачів ОП «Публічне управління і адміністрування». В рамках програми подвійних дипломів з Поморською академією, м. Слупськ, Польща, студенти, що пройшли конкурсний відбір для реалізації академічної мобільності в 1 семестрі 2021р є здобувач Третяк Артур – 2 курс, ОП ПУА. Обізнаність здобувачів з наявними в ЗВО правилами і процедурами перезарахування результатів навчання, отриманих в інших ЗВО, у тому числі під час участі у програмах академічної мобільності, а також можливості участі в таких програмах було підтверджено під час спілкування із здобувачами. ЕГ рекомендує більш активно залучати здобувачів до програми академічної мобільності як із ЗВО України так і за кордоном.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Питання визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті у ЗВО регламентується відповідно до Положення «Про порядок визнання в Білоцерківському національному аграрному університеті результатів навчання, отриманих у неформальній освіті» <http://surl.li/pftu>. В ньому чітко визначено про порядок дій, які необхідно виконати для визнання результатів навчання отриманих поза ВНЗ. Під час аналізу Відомостей про самооцінювання та бесіди з НПП, здобувачами та адміністрацією БНАУ, експертна група дійшла висновку, що наразі результати навчання в неформальній освіті не визнаються. Здобувачі ОП «Публічне управління та адміністрування» Баліцька Наталія, Бережний Олексій, Сіромаха Андрій та ін. мають достатню кількість підтверджень отриманих сертифікатів та посвідчень про навчання (<https://bit.ly/3eWpGLL>), які б могли бути зараховані відповідно до згаданого Положення.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Правила прийому до Білоцерківського національного аграрного університету та інша інформація щодо вступу на ОП оприлюднені на офіційному сайті ЗВО, є чіткими та зрозумілими, відповідають законодавчим вимогам та особливостям вступу на ОП спеціальності 281 Публічне управління та адміністрування, не містять дискримінаційних положень. Розроблено та введено в дію Положення про порядок зарахування результатів неформальної освіти у БНАУ. Добре налагоджена програма академічної мобільності для науково-педагогічних працівників.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Попри існування нормативно-правового забезпечення щодо визнання результатів навчання, здобутих у неформальній освіті, ЗВО не використовує Положення на практиці. Рекомендується посилити діяльність в напрямку розвитку неформальної освіти та академічної мобільності здобувачів ОП «Публічне управління та адміністрування».

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

ОП «Публічне управління та адміністрування» в БНАУ має значний рівень узгодженості за критерієм 3. Процес організації і проведення прийому здобувачів вищої освіти на навчання за ОП є прозорим, зрозумілим, доступним, не містить дискримінаційних положень. Наявні вищезазначені слабкі сторони не впливають на загальну позитивну оцінку за критерієм 3

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

За результатами акредитаційної експертизи ЕГ зробила висновок, що організація освітнього процесу у БНАУ регламентовано Положенням про організацію освітнього процесу в БНАУ (<https://cutt.ly/4bNHgus>). В межах даної ОП застосовуються такі методи навчання як лекції, практичні та лабораторні заняття в спеціалізованих комп'ютерних лабораторіях, самостійна робота, індивідуальні навчальні заняття, дослідницька робота, різноманітні інтерактивні методи, дистанційне навчання тощо. В умовах карантинних обмежень на ОП застосовується дистанційна форма навчання, що регулюється Положенням про організацію поточного, семестрового контролю та атестації здобувачів фахової передвищої та вищої освіти із застосуванням дистанційних технологій навчання у регіональному університетському центрі БНАУ (<https://cutt.ly/VbNHX4G>). Для організації дистанційного навчання на даній ОП застосовуються система MOODLE, електронна пошта, різні месенджери програма Zoom, MS Teams, Skype, сервіс Google Meet. Під час проведення резервної зустрічі, інженер відділу забезпечення якості освіти Василенко О. І. продемонструвала змістовне наповнення системи MOODLE в розрізі окремих ОК за даною ОП, детально познайомила членів ЕГ з наповненням дисциплін, а саме з теоретичним матеріалом, практичними завданнями та роботами студентів, індивідуальними навчально-дослідними завданнями, журналами викладачів. Представлені дані свідчать про достатній професійний рівень проведення занять у дистанційній формі, що підтвердили студенти під час зустрічі з членами ЕГ. Здійснено аналіз даних, наведених у таблиці з відомостей про самооцінювання, внутрішніх положень БНАУ, інформації, наданої викладачами і студентами членам ЕГ. Академічна свобода студентів виражається у можливості формування власної освітньої траєкторії, вільному виборі баз практик, тем ІНДЗ та дипломних робіт, наукових керівників, тем наукових досліджень тощо. Це підтвердили студенти під час зустрічі з членами ЕГ. Студенти мають можливість висловити свою думку з різних питань у ході опитувань. Зокрема здійснюється анкетування «Оцінювання студентами освітнього процесу» «Дистанційне навчання очима студентів», «Оцінка студентами БНАУ рівня університетських інформаційних сервісів», «Оцінювання методів викладання і форм організації навчальної взаємодії викладачів і студентів БНАУ» (<https://cutt.ly/cbNKXH2>). Від думки студентів залежить рейтинг викладача. За результатами проведених зустрічей зі здобувачами вищої освіти та НПП, ЕГ дійшла висновку, що форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у ОП цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

ЕГ встановлено, що ОП знаходиться у вільному доступі на офіційному сайті БНАУ (<https://cutt.ly/VbMiaTe>). Під час фокус групи, здобувачі підтвердили, що у розрізі кожної дисципліни ОП, викладачами на першому занятті в усній формі доводиться зміст, структура дисципліни, форма підсумкового контролю та критерії оцінювання. У результаті перевірки встановлено, що навчальні програми нормативних ОК (<https://cutt.ly/kbMizIf>), силабуси вибіркового ОК (<https://cutt.ly/RbMiRhy>) та нормативних ОК (<https://cutt.ly/jbMiI5J>), наскрізна програма практик (<https://cutt.ly/lbMiFZO>), розклад занять (<https://cutt.ly/ZbMuBbD>), посилання на платформу дистанційного навчання Moodle (<https://cutt.ly/PbMiCKG>) тощо знаходяться у вільному доступі на сайті ЗВО. Для кожного студента в Moodle створюється персональний акаунт, в якому розміщується та оновлюються електронні варіанти силабусів, навчально-методичних матеріалів в розрізі навчальних дисциплін, презентації лекцій, електронні навчальні посібники, кейси, завдання для самостійної роботи, тести, інший навчальний контент. В якості каналів комунікації застосовується листування у електронній пошті; додатково - соціальні мережі, месенджери. Загальні норми порядку та критеріїв оцінювання викладені в «Положенні про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в БНАУ» (<https://cutt.ly/wbMr4ko>), з якими здобувачі можуть ознайомитися в електронному вигляді на сайті ЗВО. Наявність продуктивних персональних та колективних комунікацій між здобувачами, викладачами, адміністративним персоналом та достатній рівень задоволеності ними студентів підтверджено, наявність на сайті силабусів та їхній зміст у контексті даного критерію є достатніми для того, щоб ЕГ визначила, що загалом здобувачі за ОП мають достатню інформацію щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів. На думку ЕГ інформація, щодо ОП і окремих її складових розміщена на сайті в досить не зручному для користувачів вигляді, з точки зору структури її подання і розміщення за окремими закладками на сайті. ЕГ рекомендує створити на сторінці випускової кафедри окремих каталог для ОП ПУА, в якому зосередити всю інформацію, щодо даної ОП та її складових.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Узагальнення результатів акредитаційної експертизи дозволяє зробити висновок, що в БНАУ в межах ОП ПУА, створені сприятливі умови для поєднання освітньої діяльності та проведення наукових досліджень здобувачами та викладачами. Спрямованість досліджень є переважно прикладною, що обумовлено фокусом ОП. Студенти вирішують задачі дослідницького характеру в межах підготовки тез доповідей на конференціях, ІНДЗ, звітів по практиці та кваліфікаційної роботи. Поєднанню навчання та дослідження сприяє практика проведення академічних семінарів в рамках роботи наукового гуртка «Публічне управління та адміністрування». Здобувачі спільно з викладачами активно приймають участь в щорічних науково-практичних конференціях, що організовуються в

університеті (<https://cutt.ly/ybMESu2>); заходах, що організовує Агенція стратегічного розвитку Білої Церкви (<https://cutt.ly/lbMRhp5>), що підтвердила заступник директора Агенції Сахарова О.М., на зустрічі зі стейкхолдерами; діяльності ресурсного центру зі сталого місцевого розвитку кафедри публічного управління, адміністрування та міжнародної економіки БНАУ (<https://cutt.ly/fbMR2ml>), в рамках спільного міжнародного україно-чеського проекту "Міжуніверситетська співпраця як інструмент підвищення якості обраних університетів в Україні" (<https://cutt.ly/qbMTkgQ>), та інших наукових та дослідницьких напрямках. Наукові дослідження колективу кафедри виконуються за ініціативною темою: «Публічне управління сталим соціо економічним розвитком сільських територій в умовах євроінтеграції» з урахуванням основних напрямів державної політики в сфері публічного управління, адміністрування та міжнародної економіки, до наукових досліджень у зазначених напрямках активно залучаються здобувачі ОП (<https://cutt.ly/XbMYuVF>). На запит ЕГ гарантом було надано копії документів, які засвідчують участь НПП та здобувачів у наукових та дослідницьких заходах. В ході інтерв'ю у фокус групах, підтверджена зацікавленість участі здобувачів ОП у роботі семінарів, гуртків, у дискусіях, зміст яких відповідає профілю ОП.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Оновлення змісту ОК за акредитованою ОП відбувається відповідно до "Положення про освітні програми в БНАУ" (<https://cutt.ly/TbMPEWK>) та "Положення про робочу програму навчальної дисципліни в БНАУ" (<https://cutt.ly/9bMPFvF>). Зустріч з адміністративним персоналом відповідальним за якість освітньої діяльності, Димань Т.М., Дем'яненко О.О., Зубченко В.В. засвідчила, що дякую, затверджену, ОП переглядають щонайменше 1 раз у терміні її дії не пізніше ніж за 1 семестр до її завершення. Підставою для оновлення ОП можуть виступати: ініціатива і пропозиції гаранта освітньої програми або групи забезпечення ОП або викладачів програми; результати оцінювання якості ОП; об'єктивні зміни інфраструктурного, кадрового характеру або інших ресурсних умов реалізації освітньої програми. Оновлення відображаються у відповідних структурних елементах ОП (навчальному плані, матрицях, робочих програмах навчальних дисциплін, програмах практик та ін.). Робочі програми навчальних дисциплін оновлюються з урахуванням результатів моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм і зокрема, отриманих від здобувачів освіти та інших стейкхолдерів побажань та зауважень. Також оновленню змісту освіти та вдосконаленню методів викладання сприяє участь науково-педагогічних працівників у тренінгах, зокрема міжнародних, пов'язаних із сучасними напрямками розвитку вищої освіти та практичної діяльності у сфері ПУА. Викладачі ОП мають широку практику проходження міжнародних стажувань, зокрема в дистанційному режимі, що було підтверджено при інтерв'юванні НПП, та наданими у відповідь на додатковий запит, копіями відповідних сертифікатів. Гарант ОП у відповідь на додатковий запит надала інформацію, про перелік внесених змін до діючої ОП за період її реалізації, зокрема наприклад, зміни внесені до таких ОК: 2017 р. - введено до обов'язкового блоку дисципліну «Глобалізація та політика національної безпеки», введено до обов'язкового блоку дисципліну «Публічна служба»; 2018 р. - до основного блоку введено дисципліну «Основи публічного управління», збільшили кількість кредитів з 4 до 5 по дисциплінах «Глобалізація та політика національної безпеки», «Публічна політика», «Публічна служба», «Децентралізація публічної влади»; 2019 р. - не змінюючи кількість кредитів, перенести дисципліну «Регіональна економіка» з циклу вибірових компонентів до циклу обов'язкових, збільшити кількість кредитів з 4 до 6 з дисципліни «Історія економіки та економічної думки» та інші зміни. Таким чином ОК системно оновлюються, як з ініціативи НПП, так і за пропозиціями роботодавців, що зазначено в рецензіях на ОП які додані в самоаналізі та розміщені на офіційному сайті університету (<https://cutt.ly/9b1kZmV>). ЕГ рекомендує зберігати на сторінці ОП ПУА на сайті БНАУ попередні версії ОП, з метою відстеження динаміки її розвитку та можливості ознайомитися всім стейкхолдерам з результатами врахування їх пропозицій при перезатвердженні ОП.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Спілкування з керівником міжнародного навчально-наукового інвестиційного центру Вовкотруб Н.В., гарантом та НПП, дозволило ЕГ зробити висновок, що інтернаціоналізація освітнього середовища є одним з базових принципів функціонування БНАУ. Здобувачі та НПП мають широкі можливості для проходження практики та стажування за кордоном. В БНАУ діє Положення про організацію навчання, стажування та виробничої практики студентів БНАУ за кордоном (<https://cutt.ly/lb1zSbW>). На сайті розміщена інформація про можливості стажування та навчання за кордоном (<https://cutt.ly/rb1xTEh>); інформація про програму Erasmus+ KA1 (<https://cutt.ly/Fb1xBTE>), KA2 (<https://cutt.ly/kb1x3uH>, <https://cutt.ly/Db1x5F6>, <https://cutt.ly/ub1cecC>), та про інші міжнародні проекти, що реалізуються БНАУ (<https://cutt.ly/7b1cdBU>). В рамках програми Еразмус+КА 107. Outgoing mobilities НПП: Сокільська Т.В., викладала в Чеському університеті природничих наук (CULS), м. Прага, Чехія, 28.10-8.11.2018 р.; Новікова В. В., – викладала в Чеському університеті природничих наук (CULS), м. Прага, Чехія, 28.10-8.11.2018 р. Задорожня Р. П., – стажувалась в Афіон Косатепе університеті, м. Афіон, Туреччина, 16-22.06.2019 р. ЕГ на додатковий запит отримала від гаранта інформацію про ряд гостьових лекцій, воркшопів іноземних партнерів, наприклад: 12-29.11.2019 р в рамках спільного україно-чеського проекту «Підтримка потенціалу університетської молоді України в освітній та науковій діяльності» кафедра ПУАтаМЕ організувала воркшопи «Point-One - передача ноу-хау щодо бізнес-інкубаторів», Петр Копечек, менеджер проєктів з Czechinvest (Агенція розвитку бізнесу та інвестицій, Чеська Республіка; 30.09.2020 р. був проведений круглий стіл «Стратегія БНАУ в забезпеченні збалансованого розвитку Миронівської громади Київської обл.». В рамках україно-чеського проєкту "Міжуніверситетська співпраця як інструмент підвищення якості обраних університетів в Україні"; з вересня по

грудень 2020 р. була організована серія лекцій Чеськими науковцями. За результатами такої співпраці викладачами кафедри ПУАтаМЕ разом із студентами ОП «Публічне управління та адміністрування» було виграно два наукових гранти щодо розвитку громад. Актуальний міжнародний рівень ОП забезпечується використанням новітньої наукової та методичної літератури: наукових статей, першоджерел та баз даних, здобувачі мають можливість безкоштовного доступу до міжнародних інформаційних ресурсів, зокрема баз даних Web of Science та Scopus з корпоративних акаунтів. Поряд з активною міжнародною діяльністю НПП, ЕГ рекомендує активізувати залучення здобувачів акредитованої ОП до програм міжнародної мобільності.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Форми, методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у ОП цілей та програмних результатів навчання, в тому числі і за умови дистанційного навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи. Здобувачі спільно з викладачами активно займаються дослідницькою діяльністю в межах заходів, що організовує Агенція стратегічного розвитку Білої Церкви. Позитивною практикою можна вважати діяльність ресурсного центру зі сталого місцевого розвитку кафедри публічного управління, адміністрування та міжнародної економіки. До сильних сторін відносимо участь НПП у міжнародних проектах. Наукові дослідження колективу кафедри виконуються за ініціативною темою: «Публічне управління сталим соціо економічним розвитком сільських територій в умовах євроінтеграції». Інтернаціоналізація освітнього середовища є одним з базових принципів функціонування БНАУ. Здобувачі та НПП мають широкі можливості для проходження практики та стажування за кордоном. За результатами активної міжнародної співпраці викладачами кафедри ПУАтаМЕ разом із студентами ОП «Публічне управління та адміністрування» було виграно два наукових гранти щодо розвитку громад.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

ЕГ рекомендує зберігати на сторінці ОП ПУА на сайті БНАУ попередні версії ОП, з метою відстеження динаміки її розвитку та можливості ознайомитися всім стейкхолдерам з результатами врахування їх пропозицій при перезатвердженні ОП. Поряд з активною міжнародною діяльністю НПП, ЕГ рекомендує активізувати залучення здобувачів акредитованої ОП до програм міжнародної мобільності.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

Форми та методи навчання та викладання сприяють досягненню заявлених у ОП цілей та ПРН. Академічна свобода студентів виражається у можливості формування власної освітньої траєкторії, вільному виборі баз практик, тем ІНДЗ та дипломних робіт, наукових керівників, тем наукових досліджень тощо. Наявність комунікації між здобувачами, викладачами, адміністративним персоналом та достатній рівень задоволеності ними здобувачів підтверджено, наявність на сайті силабусів та їх зміст у контексті даного критерію є достатніми для того, щоб ЕГ визначила, що загалом здобувачі за ОП мають достатньо інформації щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів. В БНАУ в межах ОП ПУА, створені сприятливі умови для поєднання освітньої діяльності та проведення наукових досліджень здобувачами та викладачами. Спрямованість досліджень є переважно прикладною, що обумовлено фокусом ОП. Інтернаціоналізація освітнього середовища є одним з базових принципів функціонування БНАУ. Актуальний міжнародний рівень ОП забезпечується використанням новітньої наукової та методичної літератури. Таким чином, ОП відповідає критерію 4, недоліки не є суттєвими.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Згідно з положеннями «Про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у БНАУ» <http://surl.li/jium> та «Про робочу програму навчальної дисципліни в БНАУ» <http://surl.li/pdes>, «Про індивідуальний навчальний план здобувача вищої освіти в БНАУ» <http://surl.li/pcrb> ЗВО здійснює такі форми контролю якості освітнього процесу, як вхідний (має за мету перевірити наявний рівень знань студентів), поточний контроль (форми якого визначає викладач самостійно), комп'ютерне тестування; модульний (контрольна робота, тестування); підсумковий (семестровий іспит, залік). Наразі з поточними результатами оцінювання студент має можливість ознайомитись в особистому кабінеті на платформі Moodle (продемонстровано технічним відділом). Відповідні види контролю та розподіл балів, критерії оцінювання відповідно кожного освітнього компонента не наводяться у більшості силабусів відповідних дисциплін та потребують уточнення (силабуси обов'язкових дисциплін були додані під час акредитаційної експертизи на прохання ЕГ та мають значну кількість редакційних неточностей). Проте це не є суттєвим недоліком, адже уся ця інформація відображена в Робочих програмах навчальних дисциплін, які є обов'язковими згідно з Положенням про навчальний процес БНАУ. Інформація про контрольні заходи та критерії оцінювання повідомляється здобувачам на першому занятті з кожної дисципліни (підтверджено на зустрічах з академічним персоналом та здобувачами). Під час зустрічі зі здобувачами ЕГ з'ясувала, що критерії оцінювання, які обговорюються на першому занятті та система контрольних заходів є цілком прийнятною для здобувачів. Також у ході вивчення силабусів дисциплін та фокус-груп із здобувачами, експертна група з'ясувала недостатню присутність (був зафіксований лише один випадок участі здобувачів ОП в стратегуванні діяльності ОТГ) індивідуальних робіт як форм поточного або підсумкового контролю (документи політики, стратегічні плани розвитку державних інституцій, комунікаційні стратегії тощо), які б могли значно посилити зусилля здобувачів у розрізі подальшого працевлаштування в органах державної влади. Окремих опитувань щодо чіткості та зрозумілості критеріїв оцінювання не проводилося.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

В звіті самооцінювання ОП зазначено, що атестація здобувачів здійснюється у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи та атестаційного екзамену відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 29.10.2018 р. № 1172 та Положення про організацію поточного, семестрового контролю та атестації здобувачів фахової передвищої та вищої освіти <https://cutt.ly/CboCUvq>. У ході фокус груп, ЕГ виявила що здобувачі не виконують курсових робіт з метою запобігання запозичень здобувачами та через складність написання подібних комплексних робіт (із слів здобувачів та менеджменту ОП), виконання кваліфікаційної роботи передбачено в ОП починаючи з 2019 р.н., після затвердження Стандарту. Експертна група також виявила відсутність чіткої вимоги щодо зберігання робіт в закритій інформаційній системі БНАУ, як того вимагає Стандарт. Відповідно до договору про співпрацю №16-04/ 2019 від 16.04.2019 р. між ТОВ «Антиплагіат» та БНАУ, база даних Системи формується з наукових та інших робіт, які завантажені в Систему виявлення збігів/ідентичності/схожості уповноваженими представником БНАУ з метою виявлення схожості/ідентичності в текстах. Процес виявлення збігів/ідентичності/схожості здійснюється шляхом порівняння наукових та інших робіт, що завантажуються в Систему з інформацією, яка міститься в Базі даних.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Під час фокус-груп із здобувачами та науково-педагогічним персоналом ЕГ стало відомо, що практично усі іспити з навчальних дисциплін відбуваються на платформі Moodle за умов пандемії коронавірусу. Це дає можливість забезпечити об'єктивність оцінювання здобувача шляхом усунення викладача від безпосереднього оцінювання роботи, проте відсутність відкритих творчих питань не дає можливості здобувачам вчитись комплексно та аргументовано викладати свою думку щодо тих чи інших дискусійних питань. Згідно з Положенням про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в БНАУ <http://surl.li/jium>, під час аудиторних занять іспит приймається двома викладачами: один екзаменатор – викладач, який читав лекції з даної дисципліни, інший екзаменатор – викладач кафедри, призначений усним розпорядженням завідувача кафедри (ним може бути науково-педагогічний працівник, який проводив практичні заняття у здобувачів, чи інший викладач кафедри), прізвища екзаменаторів вносяться в графік складання екзаменаційної сесії, який затверджує проректор з освітньої, виховної та міжнародної діяльності. Екзаменаційну відомість підписують обидва викладачі. Порядок оскарження результатів контрольних заходів висвітлені у вищезазначеному Положенні. Із порядком оскарження контрольних заходів здобувачі ознайомлені, проте відповідна процедура ще не була застосована на практиці.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Політика академічної доброчесності ЗВО визначається Положенням про академічну доброчесність у Білоцерківському національному аграрному університеті <http://surl.li/pesg>. У ЗВО відсутній окремий структурний підрозділ, який опікується питаннями академічної доброчесності. Для виконання норм Положення у ЗВО створена Комісія з питань етики та академічної доброчесності, діяльність якої регламентується відповідним положенням (<http://surl.li/peuu>). У БНАУ організують заходи, які присвячені популяризації академічної доброчесності (семінари, вебінари) <http://surl.li/peuz>, <http://surl.li/veih>, <http://surl.li/veik>, під час фокус-груп здобувачі зазначали про регулярні роз'яснення на вступних заняттях кожної дисципліни про академічну доброчесність та не допустимість плагіату. Також ці питання розглядаються більш системно під час викладання навчальної дисципліни «Вступ до спеціальності» та зазначені у Путівнику студента БНАУ <http://surl.li/jiwj>. На зустрічі здобувачі підтвердили, що ознайомлені з вищезгаданими джерелами роз'яснення питань академічної доброчесності. Згідно з Положенням, перевірки на предмет запозичень підлягають курсові та випускні кваліфікаційні роботи здобувачів, навчальні та науково-методичні праці НПП та рукописи статей, які надходять до репозитарію БНАУ. ЕГ не вдалось ознайомитись з кваліфікаційними роботами здобувачів програми через їх відсутність. Також під час фокус-груп із адміністративним персоналом було виявлено низький відсоток допустимої унікальності (близько 60%) та не було уточнено якою саме системою антиплагіату здійснюється перевірка робіт. На додатковий запит, під час проведення акредитаційної експертизи, надати звіти перевірки робіт на плагіат ЕГ отримала відповідь із запізненням і лише частково (три сторінки замість повних 123, як зазначалось в резюме звіту). Положення передбачає механізм оскарження факту порушення академічної доброчесності. Проте Положенням не передбачені ніякі санкції за недоброчесні діяння – такі здобувачі отримують усне зауваження, робота відправляється на повторне виконання (Із слів наукового-педагогічного персоналу та здобувачів такі випадки траплялися неодноразово). Подібні заходи щодо науково-педагогічного персоналу не передбачені взагалі. ЕГ з'ясувала, що за час існування освітньої програми випадки задокументованих порушень не були виявлені (випадки академічної недоброчесності стосувались підготовки доповідей на студентському науковому гуртку та за підготовки тез доповідей на конференціях). Розуміння академічної доброчесності у ЗВО відповідає чинному законодавству, не обмежуючись протидією плагіату, включаючи також дотримання самостійності виконання усіх поточних завдань в рамках курсів, проведення інформаційних сесій.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Екзаменатори об'єктивно оцінюють результати навчання здобувачів за допомогою платформи Moodle. Здобувачі вищої освіти обізнані з порядком оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження. Процес академічної доброчесності забезпечується наявністю внутрішньої нормативної бази. Наявні деякі практики популяризації академічної доброчесності серед здобувачів шляхом що забезпечують ОП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Враховуючи принцип поваги до автономії ЗВО, ЕГ рекомендує розглянути можливість запровадження завдань щодо розробки документів політики, стратегічних планів розвитку державних інституцій, комунікаційних стратегій тощо у формі індивідуальних робіт студентів (або в інший спосіб), а також кваліфікаційних та курсових робіт, які б могли значно підсилити можливості здобувачів у розрізі подальшого працевлаштування в органах державної влади. Критерії оцінювання кожного освітнього компонента потребують уточнення. Також рекомендовано розглянути можливість укладення угод з компаніями-провайдерми систем перевірки на плагіат, що рекомендовані МОН (Unicheck та Plagiat.pl) на предмет отримання безкоштовної підписки. ЕГ група рекомендує диверсифікувати форму контрольних заходів на Moodle у вигляді блоків, які включають тестові завдання, завдання на множинний вибір та відкриті питання, що дозволить більш комплексно оцінити рівень здобувача. Також ЕГ рекомендує доопрацювати Положення про академічну доброчесність БНАУ на предмет чіткого відсотку допустимої кількості унікального контенту, доопрацювати частину про санкції щодо недоброчесної поведінки здобувачів та НПП.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

Контрольні заходи оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність спрямована на забезпечення студентоцентрованого підходу до освітнього процесу, навіть не дивлячись на те, що йде врозріз з усталеними академічними практиками. ОП загалом відповідає вимогам в контексті критерію 5 з недоліками, які не є суттєвими і не впливають на якість підготовки здобувачів вищої освіти.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

ЕГ встановлено, що рівень академічної та професійної кваліфікації викладачів, залучених до реалізації ОП, в цілому забезпечує досягнення визначених цілей ОП та програмних результатів навчання. Аналіз табл. 2 самоаналізу, додаткової інформації наданої гарантом за запитом ЕГ, профілів викладачів у Google Scholar, Scopus, Web of Science підтвердив відповідність професійної активності та публікацій за останні 5 років викладачів закріпленням ОК. Освітній процес на ОП, в розрізі обов'язкових ОК забезпечують 26 НПП, з них 4 мають науковий ступінь д.н. (15,4%) 22 – к.н. (84,6%), 4 НПП - професори (15,4%), 16 - доценти (61,5%); з них 18 жінок (69,2%), 8 - чоловіків (30,8%) середній вік НПП - 51 р., середній вік НПП випускової кафедри – 46 р. Список праць та індекс цитувань викладачів випускової кафедри розміщений на офіційній сторінці наукової бібліотеки БНАУ (<https://cutt.ly/Zb18j7Y>), усі викладачі мають профіль у Google Scholar (<https://cutt.ly/Hb18vLJ>), майже всі викладачі випускової кафедри мають публікації у виданнях, що індексуються в Scopus або Web of Science. ЕГ було проаналізовано відповідність за формальними ознаками кваліфікаційних вимог ліцензійних умов, відповідно до п. 30 усі викладачі мають щонайменше 4 пункти відповідності. ЕГ детально опрацювала відповідність п. 30 ліцензійних вимог НПП, що включені до складу групи забезпечення спеціальності 281 ПУА: Сокольська Т. В. відповідність 10 пт., Панасюк В.І. - відповідає 8 пт (відповідно до уточнених та перевірених гарантом даних), Поліщук С.П. відповідає 8 пт. (відповідно до уточнених та перевірених гарантом даних), Арбузова Т. В. відповідає 8 пт. Білик О. В. відповідає 7 пт. Під час акредитаційної експертизи, гарантом надана інформація, що два НПП: Білик О.В. і Поліщук С.П., виконали вимоги Порядку присвоєння вчених звань науковим і науково-педагогічним працівникам, та підготували атестаційні справи для отримання вченого звання доцента кафедри ПУАтаМВ, їх справи розглянуті на засіданні випускової кафедри 25.02.21 р., протокол №8 і одногослоно схвалені, Вчена рада університету, на даний час не проводилась в зв'язку з карантинними обмеженнями. Аналіз фахових публікацій НПП, навчально-методичної літератури, розробленої кафедрою, спілкування з НПП та студентами, аналіз професійного профілю НПП показали достатній рівень кваліфікації науково-педагогічних працівників, що забезпечують освітній процес за даною ОП, поряд з цим, НПП, що забезпечують викладання фахових ОК в своїй більшості к.е.н. і д.е.н, в штаті випускової кафедри відсутні кандидати чи доктори наук з державного управління, хоча існуючий штат НПП відповідає ліцензійним вимогам за іншими пунктами відповідності та забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання. У більшості НПП відсутній практичний досвід роботи у публічній сфері, але НПП систематично проходять стажування, в тому числі в органах влади та місцевого самоврядування.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Процедури конкурсного відбору НПП у БНАУ регламентуються Положенням «Про порядок заміщення посад (обрання і прийняття на роботу) науково-педагогічних (педагогічних) працівників БНАУ», яке знаходиться у вільному доступі на сайті університету (<https://cutt.ly/Mbox5zN>). У даному Положенні чітко і структуровано прописано порядок проведення конкурсного відбору, який відповідає чинному законодавству України. Аналіз нормативної бази та результати зустрічей із НПП засвідчили, що процедури конкурсного добору викладачів у цілому є прозорими, об'єктивними та дозволяють забезпечити необхідний рівень професіоналізму претендентів. Начальник відділу кадрів університету Ромасишин Д.В., при онлайн зустрічі зазначив, основними критеріями відбору кадрів є наступні: стаж науково-педагогічної роботи, наявність наукових та вчених звань, наукові публікації у фахових вітчизняних та міжнародних наукометричних виданнях Scopus та WoS, що відповідають ОК, участь у міжнародних грантах, стажуваннях, враховуються також результати внутрішнього рейтингу працівника відповідності вимогам Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 30.12.2015 № 1187 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності» зі змінами та доповненнями. На онлайн зустрічі з НПП, Юхименко П.І. розкрив основні етапи проходження конкурсу на посаду професора кафедри та вимоги до НПП у БНАУ. ЕГ вважає, що при прийомі на роботу немає суб'єктивних ознак та дискримінаційних положень конкурсного відбору, але поряд з цим ЕГ рекомендує більш широко інформувати про конкурси, які оголошуються на кафедрі на вакантні посади, з метою залучення до працевлаштування на кафедрі науковців та практиків з публічного управління.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

ЕГ за період проведення експертизи, з'ясувала, що до організації та реалізації освітнього процесу за ОП активно залучаються роботодавці з галузі публічного управління та адміністрування. Це підтверджено під час проведення онлайн зустрічі із роботодавцями, які підтвердили, що дійсно, гарантом, завідувачем випускової кафедри та групою забезпечення освітньої програми регулярно проводиться опитування серед роботодавців щодо змісту ОП, програм практик, тематичні кваліфікаційних робіт, налагоджена реальна співпраця в рамках практичної підготовки здобувачів вищої освіти зокрема це зазначили Савчук Ю.С., Гринчук В.Ю., Сахарова О.М. Гарною практикою є існування і активна робота в БНАУ, ради роботодавців на рівні університету (<https://cutt.ly/vboS1bu>) і на рівні

факультету (<https://cutt.ly/AboDi4w>). Підтверджуючими документами стосовно залучення роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу є угоди про співпрацю та рецензії на освітні програми. Експертною групою проаналізовано інформацію на офіційному сайті та в соціальних мережах, де опубліковано інформацію, що підтверджує залучення роботодавців до освітнього процесу, наведемо окремі приклади (<https://cutt.ly/dboWT4x>, <https://cutt.ly/WboWSDv>, <https://cutt.ly/VboWLPPr>, <https://cutt.ly/xboW11J>, <https://cutt.ly/mboW7FH>). У відповідь на запит ЕГ гарантом наданий перелік заходів, які відбулися з практиками в межах ОП). Експертною групою встановлено, що роботодавці залучаються до реалізації окремих складових освітніх компонент, організації і проведення практик, конференцій, круглих столів та інших комунікативних заходів, що було зазначено у відомостях про самооаналіз та з'ясовано у результаті опитування фокус-груп здобувачів і академічного персоналу.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

Залучення до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців для організації та реалізації освітнього процесу є однією з особливостей та сильних сторін ОП, охоплює всі етапи: обґрунтування проекту ОП, дослідження ринку праці, отримання відгуків та рецензій від роботодавців; формування і перегляд переліку та змісту ОК, запрошення гостьових лекторів для проведення занять за темами, що відповідають професійному профілю роботодавця; участь у круглих столах, онлайн опитуванні, надання здобувачам ОП можливості проходження практик. Це здійснюється як у межах окремих ОК, так і у формі додаткових семінарів і тренінгів. ЕГ отримала факти підтвердження співпраці з такими інституціями як: Агенція стратегічного розвитку Білої Церкви, Білоцерківська міська рада, Білоцерківська районна державна адміністрація, об'єднані територіальні громади (Згурівська, Миронівська), ГО «Центр неформальної освіти», Білоцерківська районна ГО "Товариство Люди", Білоцерківське управління ГУ Державної фіскальної служби України у Київській області, Київський центр розвитку місцевого самоврядування, Міжрегіональне управління Нацдержслужби у м. Києві, Київській, Чернігівській та Черкаській, Центр Громадянських Ініціатив – ЦЕГРІН та інші. Наприклад експерти-практики залучаються для проведення навчальних практик: Тетяна Тимошенко, Лідія Гладченко, Наталія Гаращенко (<https://cutt.ly/OnsJkT9>, <https://cutt.ly/nnsJcxh>), в рамках вивчення ОК «Управління інноваціями», залучався лектор Петр Копечек (<https://cutt.ly/7nsJSgo>), ОК «Публічна політика» здобувачі ОП прийняли участь в онлайн семінарі від Освітнього центру Верховної ради України на тему "Парламент і громадянське суспільство: відкритість та підзвітність" (<https://cutt.ly/nnsJ1Ja>), ОК «Децентралізація публічної влади» - гостьова лекція начальника управління благоустрою та екології департаменту ЖКГ Колотницька А.В., та головний спеціаліст відділу розвитку підприємництва Управління економіки CDO (Chief Data Officer) Семенко О.С. (<https://cutt.ly/Xns7Evb>). ЕГ за час проведення експертизи встановлено, що в межах ОП є можливості співпраці з професіоналами-практиками та експертами галузі, що має високу цінність та ефективність.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

За час акредитаційної експертизи ЕГ отримала інформацію про те, що в БНАУ створена і активно реалізується система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти, в межах цієї системи професійний розвиток викладачів поставлений в пріоритет. В університеті системно працює вища школа педагогічної майстерності (<https://cutt.ly/lboDG2c>) в рамках якої функціонує пролонгований семінар і майстер-класи для НПП, метою таких заходів є професійна адаптація до умов реалізації у системі вищої освіти студентоцентрованого підходу; надання методичної і психологічної допомоги з питань теорії та інноваційної практики викладання з метою стимулювання творчого підходу, мотивації освітньої діяльності викладачів і наставників академічних груп (<https://cutt.ly/hboVjn1>, <https://cutt.ly/CboV9XD>, <https://cutt.ly/yboMtGz>). Для забезпечення професійного розвитку викладачів застосовуються різні види підвищення кваліфікації та стажування: довгострокове і короткострокове підвищення кваліфікації (виставки, семінари, тренінги, вебінари, конференції, круглі столи тощо), міжнародне освітнє стажування, професійне стажування. У відповідь на додатковий запит ЕГ, гарантом надано копії сертифікатів про участь в заходах підвищення кваліфікації. Досить цікавим є досвід професійного стажування викладачів в органах місцевого самоврядування (ОТГ, міських, селищних, районних радах), яке організує інститут післядипломного навчання БНАУ. ЕГ у відповідь на запит отримала копії сертифікатів по підвищення кваліфікації в умовах виробництва НПП кафедри. Результатом такої співпраці є розвиток у НПП практичних навичок щодо публічного управління на регіональному рівні. ЕГ на додаткові запити були надані копії відповідних підтверджуючих документів про підвищення кваліфікації та стажування, в тому числі за кордоном. Наведена в самооаналізі інформація про функціонування системи підвищення кваліфікації та стажування перевірена експертами в ході спілкування з викладачами, стейкхолдерами та адміністративним персоналом університету. Оцінювання НПП здійснюється на основі щорічного анкетування здобувачів та рейтингів НПП. Результати оцінювання та рейтингування оприлюднюються на щорічних конференціях, в газеті «Університет» та на сайті БНАУ (<https://cutt.ly/tb2Cwuu>).

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

У ЗВО відпрацьований механізм мотивації та стимулювання персоналу, який реалізується відповідно до Колективного договору (<https://cutt.ly/hbo0ROx>) та Правил внутрішнього трудового розпорядку для працівників БНАУ (<https://cutt.ly/xbo0GpH>), Положення про преміювання, встановлення доплат та надбавок, надання матеріальної допомоги, щорічної грошової винагороди та матеріальної допомоги на оздоровлення у БНАУ (<https://cutt.ly/jbo2K9z>). Також в університеті передбачена премія за публікацію результатів наукових досліджень у монографіях та фахових журналах, які індексуються базами даних Scopus та Web of Science. Спількування у фокус групах із гарантом, завідувачем кафедри та НПП показало, що в університеті налагоджена система нематеріального стимулювання за досягнення у професійній та науковій сфері (грамоти, подяки тощо), за зразкове виконання своїх обов'язків, тривалу і бездоганну роботу, новаторство в праці та за інші досягнення можуть застосовуватись будь-які заохочення, що наявні в затверджених трудовим колективом правилах внутрішнього трудового розпорядку. За досягнення високих результатів науково-педагогічні та інші працівники можуть бути представленими до державних нагород, присвоєння почесних звань, відзначення державними преміями, знаками, грамотами, іншими видами морального та матеріального заохочення. НПП та іншим працівникам, які успішно та сумлінно виконують свої трудові обов'язки, надаються в першу чергу переваги і соціальні пільги в галузі соціально-культурного і житлово-побутового обслуговування. Онлайн зустріч з головним бухгалтером Лозінським А.А. підтвердила, що НПП за публікацію статей у наукометричних виданнях виплачується премія. ЕГ у відповідь на запит було надано копії окремих наказів на преміювання, які підтверджують достовірність наведеної вище інформації.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

Гарною практикою є існування і активна робота в БНАУ, ради роботодавців на рівні університету і на рівні факультету. Активне залучення професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців для організації та реалізації освітнього процесу є однією з особливостей та сильних сторін ОП. В університеті системно працює вища школа педагогічної майстерності в рамках якої функціонує пролонгований семінар і майстер-класи для НПП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

НПП, що забезпечують викладання фахових ОК в своїй більшості к.е.н. і д.е.н, в штаті випускової кафедри відсутні кандидати чи доктори наук з державного управління, хоча існуючий штат НПП відповідає ліцензійним вимогам за іншими пунктами відповідності та забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання. У більшості НПП відсутній практичний досвід роботи у публічній сфері, але НПП систематично проходять стажування, в тому числі в органах влади та місцевого самоврядування. ЕГ рекомендує залучати до реалізації ОП кандидатів та докторів наук з державного управління, а також практиків публічної сфери управління на умовах зарахування їх до штату кафедри, або ж за сумісництвом чи погодинною оплатою. Крім того доцільним було б стимулювати НПП кафедри до вступу в докторантуру за спеціальністю ПУА у ЗВО м. Києва та області. При проведенні конкурсу на заміщення вакантних посад, не було випадків подання декількох претендентів на одну посаду, ЕГ рекомендує більш широко інформувати про конкурси, які оголошуються на кафедрі на вакантні посади, з метою залучення до працевлаштування на кафедрі науковців та практиків з публічного управління.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

Рівень академічної та професійної кваліфікації викладачів, задіяних до реалізації ОП, в цілому забезпечує досягнення визначених цілей ОП та програмних результатів навчання. Аналіз нормативної бази та результати зустрічей із НПП засвідчили, що процедури конкурсного добору викладачів у цілому є прозорими, об'єктивними та дозволяють забезпечити необхідний рівень професіоналізму претендентів. До організації та реалізації освітнього процесу за ОП активно залучаються роботодавці з галузі публічного управління та адміністрування, що охоплює всі етапи: обґрунтування та реалізації ОП, запрошення гостьових лекторів для проведення занять за темами, що відповідають професійному профілю роботодавця; участь у круглих столах, онлайн опитуванні, надання здобувачам ОП можливості проходження практик. В БНАУ створена і активно реалізується система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти, в межах цієї системи професійний розвиток викладачів поставлений в пріоритет. У ЗВО відпрацьований механізм мотивації та стимулювання персоналу. Зазначені за цим критерієм зауваження, можна швидко усунути за співпраці адміністрації ЗВО та випускової кафедри.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

У рамках онлайн-акредитації ЕГ за допомогою онлайн-трансляції мала змогу оглянути матеріально-технічні ресурси ЗВО. За результатами огляду навчальних корпусів, можна зробити висновок про достатню забезпеченість приміщень для проведення офіційних заходів та поза академічної діяльності здобувачів вищої освіти. За випусковою кафедрою ПУАгаМЕ закріплені аудиторія 123 – лекційна та 132 – для практичних занять, які є комфортними для навчання та обладнані мультимедійними системами з тематичним оздобленням. Також було продемонстровано лабораторію інформаційно-аналітичного забезпечення досліджень в аграрній економіці, яка також використовується здобувачами вищезгаданої ОП, наукова бібліотека з фондом наукової та навчально-методичної літератури. Також в рамках університетського кампусу функціонує доступ до Elsevier Science Direct, Scopus та Web of science, який забезпечений безкоштовним wi fi, CulOnline – повнотекстові електронні книги та навчальна література ТОВ «Центр навчальної літератури». Оглянувши гуртожитки та спортивну залу за допомогою стріму, забезпеченого гарантом, можна зробити висновок про достатню забезпеченість простору для спортивної діяльності та якісне забезпечення спортивним інвентарем. Гуртожитки забезпечують потреби здобувачів ОП, проте потребують оновлення матеріально-технічної бази та ремонту приміщень і кімнат.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Викладачі та здобувачі мають безоплатний доступ до необхідних інфраструктурних та інформаційних ресурсів, бібліотечних фондів, періодичних видань та міжнародних баз даних Scopus та Web of science (в межах кампусу). Також викладачі мають доступ до електронної системи документообігу, а здобувачі – до дистанційної системи навчання Moodle.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Під час онлайн-трансляції було з'ясовано, що освітнє середовище є безпечним для здоров'я здобувачів ОП. У зв'язку із пандемією коронавірусу в БНАУ діє Положення разі виявлення у здобувача освіти, викладача та/або працівника ознак гострого респіраторного захворювання <http://surl.li/pgzh>. Існує велика кількість студентських активностей за інтересами, наприклад студентське наукове товариство «Публічне управління та адміністрування». Зі слів здобувачів, приміщення закладу добре опалюється, санітарні норми дотримані. Умови проживання в гуртожитках є задовільними. Під час зустрічі зі здобувачами вищої освіти та представниками студентського самоврядування, підтверджено факт задоволеності студентів освітнім середовищем. ЗВО проводить різноманітні організаційні, наукові, культурно-масові, спортивні, оздоровчі та соціальні заходи, органи студентського самоврядування та студенти досить активно залучені до їх організації та проведення. В корпусах наявні кафетерій та буфет. Зустріч із представниками студентського самоврядування та здобувачами вищої освіти на ОП засвідчила у цілому про задоволеність студентів. ЗВО проводить систематичні анонімні опитування з приводу задоволеності студентів та викладачів освітнім середовищем.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

В Університеті розроблено комплекс відповідних механізмів освітньої, організаційної, інформаційної та консультативної підтримки здобувачів вищої освіти відповідно до Положення про організацію освітнього процесу у Білоцерківському національному аграрному університеті (<http://surl.li/rcqz>). Для інформаційної підтримки здобувачів студентське самоврядування БНАУ розробило Путівник студента Білоцерківського НАУ <http://surl.li/jiwj>, що містить корисну інформацію, яка необхідна здобувачеві. Комунікація зі здобувачами відбувається в соціальних мережах та месенджерах, з огляду на карантинні обмеження. Значну організаційну та інформаційну підтримку студентів заочної форми навчання здійснює деканат, представники адміністрації та куратори. Інформаційно-консультаційна підтримка здійснюється НПП як в процесі навчання, так і в позааудиторний час. Зазначене сприяє створенню позитивного та доброзичливого клімату у взаємовідносинах здобувачів, із НПП, а також в академічній спільноті Університету в цілому. Також, за словами менеджменту програми та здобувачів, під час Ярмарку вакансій (онлайн чи офлайн) здобувачам надається регулярно надається консультаційна та організаційна підтримка щодо подальшого кар'єрного вектору. У БНАУ регулярно проводяться опитування щодо освітньої, організаційної та наукової діяльності здобувачів та задоволеності освітнім процесом останніх. <http://surl.li/phaa>. Найбільш успішні студенти отримують моральні та матеріальні винагороди за свої досягнення.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

У БНАУ існують цілком достатні умови для реалізації права на освіту осіб з особливими освітніми потребами. Зокрема, продемонстровані під час огляду матеріально-технічної бази корпуси, містять пандуси, електронно-пропускну систему, орієнтовану на вищезгаданих здобувачів. Також для них функціонує окрема їдальня-буфет, коли вони можуть дістатись без особливих зусиль.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

Політика та процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗВО визначені в Етичному кодексі університетської спільноти <http://surl.li/jivi>, яке має на меті врегулювати та вирішувати конфліктні ситуації та оформлює систему запобігання конфліктним ситуаціям суб'єктів навчального процесу БНАУ. У цьому Положенні прописана відповідальна Комісія з питань етики та академічної доброчесності за врегулювання конфліктних ситуацій та шляхи подібного врегулювання (від тактик врегулювання до основних стратегій та засобів розв'язання конфліктів) Ця ж комісія наділена відповідними карними повноваженнями відповідно до Положення <http://surl.li/jivr>. Для запобігання конфліктних ситуацій (включаючи пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та корупцією) в університеті проводять опитування стейкхолдерів щодо корупційних ризиків, щодо розуміння поняття дискримінації; діє система оцінювання якості викладання Feedback, скринька довіри. Як зазначали НПП та здобувачі, проводяться роз'яснювальні заходи ректором, проректорами, деканами, завідувачами кафедр В БНАУ забезпечено негайне реагування на скарги, пов'язані із сексуальними домаганнями, дискримінацією і корупцією, систематично проводяться опитування здобувачів (анкетування, бесіди). Антикорупційну програму виконує одна уповноважена особа з питань виявлення та запобігання корупції, відповідно її діяльність унормована. Антикорупційною Програмою Білоцерківського національного аграрного університету <http://surl.li/phfy>. За словами НПП, здобувачів та згідно з звітом самоаналізу випадків конфліктних ситуацій щодо домагань, дискримінації та корупції під час реалізації ОП не виникало.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

ЕГ пересвідчилася у реальному та достатньому використанні матеріально-технічних ресурсів, які є необхідними для викладання конкретних дисциплін, включених до ОП. Наявний безоплатний доступ НПП та здобувачів вищої освіти до інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для реалізації ОП. Освітнє середовище Університету є безпечним для життя і здоров'я здобувачів ОП та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси. Підтверджено задоволеність здобувачів вищої освіти різними видами підтримки з боку Університету. В Університеті створені належні умови для реалізації права на освіту особам з особливими освітніми потребами. В Університеті існує політика та процедури вирішення конфліктних ситуацій.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

ЕГ рекомендує звернути увагу оновлення матеріально-технічної бази та ремонту приміщень і кімнат гуртожитку, проте не вважає цей недолік суттєвим.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

Наявна інфраструктура та інформаційні ресурси, потрібні для навчання, викладацької та наукової діяльності в межах ОП, сприяють у повній мірі забезпеченню досягнення програмних результатів навчання. Рівень

задоволеності здобувачів вищої освіти організаційною, освітньою, консультативною та соціальною підтримкою з боку Університету є достатньо високим. ОП в цілому відповідає вимогам Критерію 7.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Експертною групою встановлено, що процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП у БНАУ регламентують «Положенням про освітні програми в БНАУ» (<https://bit.ly/zuopdhc>) та «Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості освіти та освітньої діяльності в БНАУ» (<https://bit.ly/2ZsSfYN>). Система внутрішнього забезпечення якості освіти в університеті передбачає щорічний моніторинг та періодичне оновлення освітніх програм підготовки здобувачів вищої освіти. Критерії, за якими відбувається перегляд освітніх програм, формуються як у результаті зворотного зв'язку з науково-педагогічними працівниками, здобувачами вищої освіти, випускниками і роботодавцями, так і внаслідок прогнозування розвитку галузей знань та потреб суспільства. Внесення змін до освітніх програм ухвалюється Вченою радою університету. З метою забезпечення зворотного зв'язку на сайті БНАУ розміщено відповідні анкети: для опитування здобувачів вищої освіти. Під час роботи у фокус-групах представники адміністрації університету, факультету, завідувач кафедри, гарант ОП, НПП, керівники структурних підрозділів та відділів, роботодавці та здобувачі підтвердили високий рівень обізнаності щодо самої процедури оновлення ОП та свою активну участь у даному процесі. Зустріч з роботодавцями засвідчила, що чинником, який зумовив зміну змістовного наповнення освітніх компонентів, також були запити на формування необхідних компетентностей потенційними роботодавцями. Проаналізувавши проект ОП 2021 як демонстрацію публічного обговорення, ЕГ прийшла до висновку, що пропозиції отримані під час анкетування, обговорення зі стейкхолдерами та НПП (<https://bit.ly/3tVJzqr>), враховані при її складанні. ЕГ показало вивчення змісту ОП, зміни 2021 р. стосувались переліку та кількості навантаження по деяким дисциплінам, нормативного змісту підготовки здобувачів вищої освіти, сформульованого в термінах результатів навчання, кількості та назв освітніх компонентів тощо (<https://bit.ly/3fv5pMa>). До періодичного перегляду і удосконалення ОП проектна група залучає всіх стейкхолдерів освітнього процесу, здійснює постійний моніторинг ринків праці та освітніх послуг (<https://bit.ly/2YNHnUV>). Результати анкетувань оприлюднюються у відкритому доступі на сайті університету <http://surl.li/pmsw>. Експертна група дійшла висновку, що ЗВО дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми; існують чіткі процедури щодо оновлення освітньої програми.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Відповідно до Положення «Про студентське самоврядування Білоцерківського національного аграрного університету» (<http://surl.li/рсoh>) у складі Вченої ради факультету, Вченої ради університету, проектної групи ОП, групи зі змісту та якості освіти, представники студентського самоврядування беруть участь в обговоренні всіх питань, що стосуються удосконалення освітнього процесу, науково-дослідної роботи, призначення стипендій, організації дозвілля, оздоровлення, побуту та харчування. Студентська рада БНАУ залучається до проведення незалежних студентських опитувань та інтерв'ювань, організацій проєктів (<https://bit.ly/2Zik7yB>). Представники студентства також є у Комісії з питань етики і академічної доброчесності (<https://bit.ly/3cIxoZk>), беруть участь у різних інформаційно-навчальних і тренувальних заходах університету щодо системи внутрішнього забезпечення якості освіти. У складі студентської ради університету створено і функціонує Комітет співдії якості освіти, членом якого є здобувачка ОП «Публічне управління та адміністрування» Баліцька Н. І., яка бере активну участь в обговоренні і процедурах внутрішнього забезпечення якості ОП. Під час зустрічі з експертами, представники студентського самоврядування (Ліщенко Інна – голова студентської ради Білоцерківського національного аграрного університету, Баліцька Наталія – голова студентської ради економічного факультету) підтвердили, що вони долучаються до обговорення ОП та їх пропозиції завжди приймаються до відома і виносяться на розгляд вченої ради. Представники адміністрації інституту також підтвердили, що всі питання, які виносяться на розгляд вченої ради узгоджуються зі студентським активом. Крім офіційного анкетування на ОП функціонує анонімне анкетування студентів стосовно забезпечення якості вищої освіти та «Скринька довіри» для виявлення недоліків навчального процесу. Як пояснили представники студентського самоврядування, щомісяця ці скриньки відкриваються в присутності деканату, кафедри, здобувачів і оголошуються питання, які поставлені в анонімному листуванні. Потім колегіально вирішуються проблемні питання.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

За результатами зустрічі з роботодавцями, викладачами кафедри та гарантом ОП «Публічне управління та адміністрування» встановлено, що роботодавці залучені до перегляду освітньої програми. Участь у роботі фокус-групи брали участь такі роботодавці, як: Савчук Ю. С. - заступник міського голови м. Біла Церква Якубенко О. С. -

начальник Міжрегіонального управління Національного агентства України з питань державної служби в м. Києві, Київській, Чернігівській та Черкаській областях, Гринчук В. Ю. - голова Узинської ОТГ Київської області, Джміль Л.І. – начальник управління Рокитнянського районного управління Головного управління Держспоживслужби в Київській області. Участь роботодавців у процесі періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості на партнерських засадах забезпечується шляхом: надання пропозицій щодо змін і доповнень до ОП та надання бази для проходження студентами практики. За їх рекомендаціями з метою розширення блоку дисциплін вільного вибору здобувачів було додано ряд навчальних дисциплін, що відображають процеси вирішення проблем, з якими стикаються практики, наприклад: «Публічно Приватне партнерство, «Публічні фінанси», «Податкова система», «Антикризовий менеджмент», «Публічне право» та ін. (<https://bit.ly/3bC5Udf>). Також внесені зміни до робочих програм деяких обов'язкових освітніх компонентів. Їх участь підтверджена рецензіями-відгуками та угодами про співпрацю. Щороку в рамках «Ярмарку вакансій» проводиться опитування роботодавців щодо якості підготовки здобувачів та взаємодії у напрямі удосконалення ОП. Аналіз результатів опитувань розміщують на сайті БНАУ (<https://bit.ly/3hI2TVw>). Роботодавці підтвердили зацікавленість у випускниках, що мають певні компетентності з державного управління, місцевого самоврядування, децентралізації тощо та висловили бажання активного, системного залучення до роботи щодо удосконалення освітнього процесу. Отже, під час виїзду до ЗВО експертна група пересвідчилась, що залучення роботодавців фактично відбувається.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

БНАУ проходить первинну акредитацію освітньої програми. Під час зустрічі з гарантом та адміністрацією БНАУ було встановлено, що університет активно співпрацює з випускниками ОП, з метою отримання їх відгуку щодо достатнього рівня їх знань та навичок для виконання своїх функціональних обов'язків та пропозицій щодо покращення навчального процесу для наступних поколінь; здійснюється спілкування з роботодавцями – для отримання їх відгуку щодо випускників БНАУ та рівня їх підготовки. Збирання та врахування інформації щодо кар'єрного шляху та траєкторій працевлаштування випускників цієї освітньої програми здійснюється в межах діяльності відділу маркетингу, ліцензування і акредитації БНАУ. Економічний факультет здійснює моніторинг працевлаштування випускників, формує і оновлює базу даних про кар'єрний шлях випускників. Під час освітнього процесу створюються контактні групи у соціальних мережах, за допомогою мобільних пристроїв та електронних ресурсів, які сприяють швидкій комунікації та підтримці двосторонніх зв'язків, які зберігаються навіть після випуску здобувачів ОП. Під час зустрічі з випускниками ОП експертна група отримала від випускників ОП позитивні оцінки за період навчання і подальшого працевлаштування. Зокрема випускниця Медвідь Дарина працевлаштувалась на місце, де проходила практику в період навчання. Зараз вона продовжила навчання на магістратурі за спеціальністю “Публічне управління і адміністрування”. Шевченко Роман - колишній військовий і випускник ОП теж зазначив, що за час навчання в БНАУ отримав необхідні знання та практичні навички щодо державного управління, зараз працює комерційним директором. Як зазначають гарант ОП, декан економічного факультету, завідувач кафедри, процедура збирання інформації щодо кар'єрного росту випускників ОП проводитиметься шляхом їх опитування. У такий спосіб вони можуть ділитись власним досвідом працевлаштування та надати інформацію щодо практичного застосування знань і умінь, здобутих під час навчання. ЕГ рекомендує в подальшому не втрачати зв'язок з випускниками ОП та по можливості залучати до освітнього процесу на умовах зовнішнього сумісництва фахівців з державного управління.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Діяльність відділу забезпечення якості освіти, регламентується Положенням <http://surl.li/pcqk> організовує анкетування всіх стейкхолдерів освітнього процесу відповідно до Положення <http://surl.li/pgtr>. На економічному факультеті функціонують групи змісту та забезпечення якості освіти, діяльність яких регламентується «Положенням про групи зі змісту та якості освіти в Білоцерківському національному аграрному університеті» <http://surl.li/pwxg>. Експертна група мала можливість впевнитися, що на рівні університету побудована злагоджена система своєчасного реагування на виявлені недоліки в освітній програмі чи освітній діяльності з реалізації освітньої програми. Для цього була обрана методологія PDCA (plan-do-check-act), яка застосовується для циклічного забезпечення якості в університеті (<http://surl.li/jipg>), а також розроблення і перегляду ОП. ЕГ проаналізувала всі зміни, які були внесені за період з 2017 по 2020 рік по освітній програмі на підставі наданої інформації ЗВО та освітніх програм попередніх років. Зміни, що вносились, стосувались наповнення обов'язковими дисциплінами, зміною кількості кредитів, вилучення деяких дисциплін з числа вибіркового, як таких, що не зацікавили здобувачів (приклад: “Логістика”, “Організація діяльності ринкової інфраструктури” виключені з переліку вибіркового дисциплін, як такі, що не зацікавили здобувачів, перенесення дисципліни “Економічна інформатика” з вибіркового до обов'язкових компонентів, збільшення кредитів по дисциплінам “Історія економіки та економічної думки”, “Іноземна мова (за професійним спрямуванням)”, “Інформаційні системи та технології” та ін.) (<https://bit.ly/3tY9Xjw>). Крім офіційного анкетування на ОП функціонує анонімне анкетування студентів стосовно забезпечення якості вищої освіти та «Скринька довіри» для виявлення недоліків навчального процесу. Гарант та студенти підтвердили досвід виявлення таких недоліків та реагування на них.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Акредитація даної освітньої програми проводиться вперше (первинна акредитація).

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Культура якості освітньої діяльності в БНАУ присутня та відчутна. Усі зустрічі, проведені в рамках дистанційної експертизи продемонстрували відповідальне ставлення всіх залучених сторін до якості реалізації даної ОП. Намічені наразі стратегічні орієнтири розвитку спеціальності підтримуються всіма стейкхолдерами та свідчать про позитивний розвиток ОП та освітньої діяльності за цією програмою. Керівництво Університету проявило цілковиту підтримку діяльності випускової кафедри та працює над створенням системи мотиваторів для її ефективної роботи.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

В БНАУ формується комплексна система забезпечення якості освітнього процесу. До неї залучені і структурні підрозділи університету, студенти та роботодавці. Студенти є учасниками запровадження змін за ОП. Культура якості наявна в академічній спільноті ЗВО. У БНАУ позиція органів студентського самоврядування стосовно питань організації освітнього процесу сприймається серйозно та є важливим фактором для прийняття рішень.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

ЕГ рекомендує залучати до освітнього процесу на умовах зовнішнього сумісництва чи з погодинною оплатою фахівців з державного управління, представників органів місцевого самоврядування та неурядових громадських організацій.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

В цілому в Білоцерківському національному аграрному університеті достатньо ефективно функціонує внутрішня система забезпечення якості освітньої програми, виявлені недоліки за Критерієм 8 не є суттєвими.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила прийому на навчання для здобуття вищої освіти до БНАУ в 2021 році були затверджені Вченою радою від 23 грудня 2020 року та доступні за посиланням (<https://cutt.ly/4b9GkmZ>) які дуже легко знайти в пошуковій системі за запитом "Правила прийому БНАУ". Одразу ж висвітлює посилання «Перелік документів - БНАУ» та «Предмети зовнішнього незалежного оцінювання знань для вступу до БНАУ». Права та обов'язки учасників освітнього процесу регулюються Статутом Білоцерківського національного аграрного університету <https://bit.ly/3e5gflh>; Колективним договором (<https://bit.ly/3uW4bQc>); Положенням про організацію освітнього процесу в Білоцерківському НАУ (<https://bit.ly/3z2hbvt>). Нормативна база (доступна за посиланням <https://education.btsau.edu.ua/node/8>) є актуальною та задовольняє потреби здобувачів та потенційних абітурієнтів ОП повною мірою. Також ЕГ відзначає велику кількість нормативних положень, які, як з'ясувалось під час фокус-груп, протирічать один одному та інколи мають декларативний характер. До прикладу, в Положення про організацію навчального процесу зазначений мінімальний обсяг із 25 студентів для того, щоб вибіркова дисципліна відбулась, натомість в Положенні про

вибіркові дисципліни зазначено 12 студентів як мінімальний обсяг. Даний підкритерій корелюється з підкритеріями 3.3, 3.4, 5.3, 7.6 щодо окремих аспектів освітнього процесу відносно прав та обов'язків учасників освітнього процесу та засвідчує наявність зрозумілих правил щодо прав та обов'язків усіх учасників освітнього процесу.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозиції заінтересованих сторін.

Проект освітньої програми розміщений на сайті БНАУ за посиланням: <http://surl.li/qwq> Гарант під час зустрічі засвідчив своєчасне оприлюднення для громадського обговорення проектів ОП, змін до них та таблиці пропозицій з метою гарантування можливості стейкхолдерів (студентів та роботодавців) подати свої пропозиції та зауваження до відповідних проектів.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

Проект освітньої програми розміщений на сайті БНАУ за посиланням: <http://surl.li/qwq> Гарант під час зустрічі засвідчив своєчасне оприлюднення для громадського обговорення проектів ОП, змін до них та таблиці пропозицій з метою гарантування можливості стейкхолдерів (студентів та роботодавців) подати свої пропозиції та зауваження до відповідних проектів.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

ЕГ позитивно оцінила зрозумілість, доступність і практику застосування правил в межах ОП. Стейкхолдери мають реальну можливість подавати свої пропозиції та зауваження до відповідних проектів ОП. Подана інформація на веб-сайті Університету про ОП є достатньою для поінформованого вибору вступників та врахування побажань роботодавців.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Існує деяка складність пошуку інформації на веб-сайтах (сторінках) різних рівнів управління Університету. ЕГ рекомендує оптимізувати налаштування сайту, зокрема в частині пошуку інформації, забезпечити зручність сайту для доступу з мобільних пристроїв та планшетів. Також рекомендується привести зміст усіх нормативних Положень БНАУ у відповідність один одному.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

В Університеті дотримуються вимог щодо прозорості та публічності діяльності, що дозволило пересвідчитись про дійсне виконання ЗВО своєї суспільної місії та інструментальну цінність інформування стейкхолдерів про різні аспекти освітнього процесу на ОП. ОП в контексті критерію 9 загалом відповідає вимогам з недоліками, які не є суттєвими і не впливають на якість підготовки здобувачів вищої освіти.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої

освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряміві досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквіумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

Підстави для відмови від акредитації ОП відсутні. Факти подання недостовірних відомостей або перешкоджання роботі експертної групи відсутні. Акредитаційну експертизу проведено відповідно до узгодженої та затвердженої програми візиту. Усі необхідні документи для роботи експертної групи були надані своєчасно. Посилання у відомостях про самооцінювання є коректними та працюючими. Крім документів щодо самоаналізу освітньої діяльності, наведених ЗВО за посиланнями, додатково надано документи, які використовуються у навчальному процесі, та є додатковими доказами його реалізації.

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2 . Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3 . Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4 . Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5 . Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	не застосовується

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Відсутні

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і добросовісно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Галич Олександр Анатолійович

Члени експертної групи

Проніна Оксана Володимирівна

Халімовський Артем Олексійович